

خرید کتاب های کنکور

با تخفیف ویژه

و

ارسال رایگان

Medabook.com

+

مدابوک

یک جله تماس تلفنی رایگان

با مشاوران رتبه برتر

برای انتخاب بهترین منابع

دبیرستان و کنکور

۰۲۱ ۲۸۴۲۵۲۱۰

فهرست

پایه نهم

- ۵۴ ..... درس اول
- ۶۰ ..... درس دوم
- ۶۴ ..... درس سوم
- ۷۰ ..... درس چهارم
- ۷۵ ..... درس پنجم
- ۷۷ ..... درس ششم
- ۸۰ ..... درس هفتم
- ۸۵ ..... درس هشتم
- ۹۰ ..... درس نهم
- ۹۵ ..... درس دهم
- ۹۹ ..... درس یازدهم
- ۱۰۰ ..... خودآزمایی ۱ و ۲

پایه هشتم

- ۶ ..... درس اول
- ۱۳ ..... درس دوم
- ۱۷ ..... درس سوم
- ۱۹ ..... درس چهارم
- ۲۳ ..... درس پنجم
- ۲۷ ..... درس ششم
- ۳۳ ..... درس هفتم
- ۳۷ ..... درس هشتم
- ۳۹ ..... درس نهم
- ۴۳ ..... درس دهم
- ۴۵ ..... درس یازدهم
- ۴۷ ..... درس دوازدهم
- ۵۱ ..... خودآزمایی ۱ و ۲

پاسخنامه تشریحی ۱۰۳

درس اول

آزمون اول

آیات شریفه زیر را که از ابتدای سوره مبارکه «مؤمنون» انتخاب شده است، به دقت بخوانید.

قَدْ أَفْلَحَ الْمُؤْمِنُونَ ﴿١﴾ الَّذِينَ هُمْ فِي صَلَاتِهِمْ خَاشِعُونَ ﴿٢﴾ وَالَّذِينَ هُمْ عَنِ اللَّغْوِ مُعْرِضُونَ ﴿٣﴾ وَالَّذِينَ هُمْ لِلزَّكَاةِ فَاعِلُونَ ﴿٤﴾ وَالَّذِينَ هُمْ لِفُرُوجِهِمْ حَافِظُونَ ﴿٥﴾ إِلَّا عَلَىٰ أَزْوَاجِهِمْ أَوْ مَا مَلَكَتْ أَيْمَانُهُمْ فَإِنَّهُمْ غَيْرُ مَلُومِينَ ﴿٦﴾ فَمَنْ ابْتَغَىٰ وَرَاءَ ذَلِكَ فَأُولَٰئِكَ هُمُ الْعَادُونَ ﴿٧﴾ وَالَّذِينَ هُمْ لِأَمَانَاتِهِمْ وَعَهْدِهِمْ رَاعُونَ ﴿٨﴾ وَالَّذِينَ هُمْ عَلَىٰ صَلَوَاتِهِمْ يُحَافِظُونَ ﴿٩﴾ أُولَٰئِكَ هُمُ الْوَارِثُونَ ﴿١٠﴾ الَّذِينَ يَرِثُونَ الْفِرْدَوْسَ هُمْ فِيهَا خَالِدُونَ ﴿١١﴾ وَلَقَدْ خَلَقْنَا الْإِنْسَانَ مِنْ سَلَالَةٍ مِنْ طِينٍ ﴿١٢﴾ ثُمَّ جَعَلْنَاهُ نُطْفَةً فِي قَرَارٍ مَكِينٍ ﴿١٣﴾ ثُمَّ خَلَقْنَا النُّطْفَةَ عَلَقَةً فَخَلَقْنَا الْعَلَقَةَ مُضْغَةً فَخَلَقْنَا الْمُضْغَةَ عِظَامًا فَكَسَوْنَا الْعِظَامَ لَحْمًا ثُمَّ أَنْشَأْنَاهُ خَلْقًا آخَرَ فَتَبَارَكَ اللَّهُ أَحْسَنُ الْخَالِقِينَ ﴿١٤﴾ ثُمَّ إِنَّكُمْ بَعْدَ ذَلِكَ لَمَيِّتُونَ ﴿١٥﴾ ثُمَّ إِنَّكُمْ يَوْمَ الْقِيَامَةِ تُبْعَثُونَ ﴿١٦﴾ وَلَقَدْ خَلَقْنَا فَوْقَكُمْ سَبْعَ طَرَائِقٍ وَمَا كُنَّا عَنِ الْخَلْقِ غَافِلِينَ ﴿١٧﴾

نکات کلی آیات

- ① هدف احکام و برنامه‌های اسلام، رستگاری است و این هدف در آیه ﴿قُولُوا لَا إِلَهَ إِلَّا اللَّهُ تَفْلِحُوا﴾: «بگویند خدایی جز «الله» نیست تا رستگار شوید»
- ② هر کس ایمان بیاورد، رستگار می‌شود.
- ③ ایمان، نشانه‌هایی دارد: (۱) خشوع در نماز (۲) دوری کردن از لغو و سخن بیهوده (۳) پرداخت زکات (۴) پاکدامنی (۵) رعایت امانت و متعهدبودن به عهد و پیمان (۶) مواظبت از نماز
- ④ نماز در اسلام بسیار مهم است و قبل از هر حکمی به خواندن نماز دستور داده شده است.
- ⑤ در دین اسلام، عمل جایگاه ویژه‌ای دارد؛ تنها ایمان آوردن کافی نیست.
- ⑥ کسی که به وعده و قراری که با خداوند یا دیگران می‌گذارد، پایبند نباشد، ایمان او ضعیف است.
- ⑦ یادآوری این‌که انسان پیش از به دنیا آمدن بسیار ضعیف بوده و جلب کردن توجه انسان به قدرت و لطف خداوند در مورد او، ایمان انسان را تقویت می‌کند.
- ⑧ آفرینش انسان، در چند مرحله انجام شده است.
- ⑨ همه مراحل آفرینش، زیر نظر خداوند و با اراده او انجام می‌شود.
- ⑩ ارزش انسان به روح اوست.
- ⑪ خودشناسی، مقدمه شناخت آفریدگار است.
- ⑫ انسان با مردن کامل می‌شود و از بین نمی‌رود.
- ⑬ آفرینش انسان هدفدار است.
- ⑭ انسان در قیامت زنده می‌شود.
- ⑮ خداوند، جهان هستی را خلق کرده و از اداره آن غافل نیست.

شرح اصطلاحات و معانی کلمات کلیدی

خاشعون: خاشع هستند

خشوع: به معنای توجه قلبی است. منظور از خشوع در نماز، داشتن حضور قلب و توجه به آن چه می‌خوانیم و انجام می‌دهیم، است.

مُعْرِضُونَ: روی برمی‌گردانند

فاعِلُونَ: انجام می‌دهند

حافظون: محافظت می‌کنند

غَيْرُ مَلُومِينَ: سرزنش نمی‌شوند

العادون: از حد می‌گذرند

راعون: رعایت می‌کنند

يُحَافِظُونَ: محافظت می‌کنند

لغو: سخن و کار بیهوده

عظام: به معنی «استخوان‌ها» است.

فردوس: به معنای «بوستان» است. فردوس، برترین جای بهشت است.

لحم: به گوشتی می‌گویند که دور استخوان ایجاد می‌شود.

زکات: معنای لغوی زکات «رشد و نمو و پاکیزگی» است. معنای اصطلاحی و دینی آن، همان مالیات است. زکات مالیات شرعی و دینی است و پرداخت آن واجب است.

أمانت: امانت دو وجه دارد: (۱) کسی شیئی یا پولی را به ما می‌سپارد که از آن نگهداری کنیم. (۲) همه نعمت‌های مادی و معنوی که خداوند در اختیار ما گذاشته است؛ از بدن و روح و روانمان گرفته تا همه نعمت‌هایی که در جهان آفرینش وجود دارد. انسان مؤمن، امانتدار است. **سَلَالَةٌ:** به معنای «عصاره» است. انسان از عصاره‌ای از گل آفریده شده است.

عَلَقَةٌ: به معنای خون غلیظ و بسته‌شده است؛ زمانی که نطفه در شکم مادر شکل می‌گیرد.

مُضَغَّةٌ: به معنای «پاره گوشت بدون استخوان» است. زمانی که نطفه در بدن مادر به گوشت تبدیل می‌شود؛ ولی هنوز استخوان‌ها شکل نگرفته‌اند.

خَلْقًا آخَرَ: منظور از «خلقتی دیگر» یا «آفرینشی دیگر»، دمیده‌شدن روح در بدن انسان است.

أَحْسَنُ الْخَالِقِينَ: مراد از آن، خداوند است؛ خداوند به خود، لقب «بهترین آفرینندگان» را داده است.

قَرَارٍ مَكِينٍ: به معنای «جایگاهی استوار» و منظور از آن، شکم مادر است؛ زیرا با همه حرکت‌هایی که مادر انجام می‌دهد، جنین در آن سالم می‌ماند و بنابراین، جایگاهی مطمئن برای رشد جنین است.

طَرَائِقُ: جمع «طریق» و به معنای «راه‌ها» است.

سَبْعُ: به معنای «هفت» است. خداوند می‌فرماید که بالای سر شما هفت راه (آسمان) وجود دارد.

مَا كُنَّا عَنِ الْخَلْقِ غَافِلِينَ: خداوند، یک لحظه از مخلوقات خود غافل نیست تا آن‌ها به هدفی که برایش آفریده شده‌اند، برسند.

با توجه به آیات شریفه داده‌شده و بهره‌گیری از آموخته‌های خود، به سؤالات ۱ تا ۸ پاسخ دهید.

۱- کدام یک از مفاهیم زیر، به عنوان صفات مؤمنان در آیات داده‌شده، مطرح نشده است؟

- (۱) فروتنی در نماز (۲) پاکدامنی (۳) ایمان به آخرت (۴) وفای به پیمان‌ها

۲- حدیث «لَا تَنْظُرُوا إِلَى كَثْرَةِ صَلَاتِهِمْ وَصَوْمِهِمْ وَكَثْرَةِ الْحَجِّ وَلَكِنْ أَنْظُرُوا إِلَى صِدْقِ الْحَدِيثِ وَادَاءِ الْأَمَانَةِ.» از رسول گرانقدر اسلام ﷺ، در اهمیت کدام مفهوم بیان شده و با کدام آیه ارتباط معنوی دارد؟

(۱) امانتداری - ﴿وَالَّذِينَ هُمْ لِأَمَانَاتِهِمْ وَعَهْدِهِمْ رَاعُونَ﴾ (آیه ۸) (۲) نماز اول وقت - ﴿وَالَّذِينَ هُمْ عَلَى صَلَوَاتِهِمْ يُحَافِظُونَ﴾ (آیه ۹)

(۳) دوری از بیهوده‌گویی - ﴿وَالَّذِينَ هُمْ عَنِ اللَّغْوِ مُعْرِضُونَ﴾ (آیه ۳) (۴) پرداخت زکات - ﴿وَالَّذِينَ هُمْ لِلزَّكَاةِ فَاعِلُونَ﴾ (آیه ۴)

۳- عبارت «وَالَّذِينَ هُمْ عَنِ اللَّغْوِ مُعْرِضُونَ﴾ (آیه ۳) به چه معنی است و در کدام آیه، إعراض (روی برگرداندن) از لغو آمده است؟

(۱) دوری کردن از ضعف در ایمان - ﴿لَا تَسْمَعُ فِيهَا لِغْيَةً﴾ (غاشیة، ۱۱)

(۲) هدفمندبودن در عمل و گفتار - ﴿لَا تَسْمَعُ فِيهَا لِغْيَةً﴾ (غاشیة، ۱۱)

(۳) هدفمندبودن در عمل و گفتار - ﴿وَإِذَا مَرَّوْا بِاللَّغْوِ مَرَّوْا كِرَامًا﴾ (فرقان، ۷۲)

(۴) دوری کردن از ضعف در ایمان - ﴿وَإِذَا مَرَّوْا بِاللَّغْوِ مَرَّوْا كِرَامًا﴾ (فرقان، ۷۲)

۴- ملزوم بودن «عمل» به همراه ایمان و اعتقاد، در کدام کلمه معنا می‌شود؟

- ۱) آیه ۸ - راعون   ۲) آیه ۴ - فاعلون   ۳) آیه ۷ - عادون   ۴) آیه ۶ - ملومین

۵- مفهوم آیات ۱۲ تا ۱۴ سوره مؤمنون، در چه موردی است و کدام حدیث با آن ارتباط مفهومی نزدیک‌تری دارد؟

- ۱) شکرگزاری - «لا یَشْكُرُ اللهُ مَنْ لا یَشْكُرُ النَّاسَ»
 ۲) عمل صالح - «مِنْ سَعَادَةِ بِنِ اَدَمَ حُسْنِ الْخَلْقِ»
 ۳) آفرینش انسان - «مَنْ عَرَفَ نَفْسَهُ فَقَدْ عَرَفَ رَبَّهُ»
 ۴) شناخت خدا - «مَا عَرَفْنَاكَ حَتَّى مَعْرِفَتِكَ»

۶- مفهوم نهفته در عبارت «ثُمَّ اَنْشَأْنَا خَلْقًا آخَرَ» با مفهوم کدام آیه، هماهنگی نزدیک‌تری دارد؟

- ۱) ﴿اَنْتُمْ اَشَدُّ خَلْقًا اَمِ السَّمَاءِ بَنَاهَا﴾ (نازعات، ۲۷)
 ۲) ﴿وَ لَقَدْ بَسَّرْنَا الْقُرْآنَ لِلذِّكْرِ فَهَلْ مِنْ مُدَكِّرٍ﴾ (قمر، ۴۰)
 ۳) ﴿قُلْ يُحْيِيهَا الَّذِي اَنْشَأَهَا اَوَّلَ مَرَّةٍ﴾ (یس، ۷۸)
 ۴) ﴿فَاِذَا سَوَّيْتَهُ نَفَخْتَ فِيهِ مِنْ رُوْحِي فَقَعُوا لَهُ سَاجِدِيْنَ﴾ (ص، ۷۳)

۷- با توجه به آیات سوره مؤمنون، مراحل آفرینش انسان، به ترتیب کدام است؟

- ۱) روح - نطفه - ماهیچه - استخوان - خون - پاره گوشت
 ۲) نطفه - لخته خون - پاره گوشت - استخوان - گوشت - روح
 ۳) نطفه - پاره گوشت - استخوان - لخته خون - گوشت - روح
 ۴) روح - نطفه - پاره گوشت - لخته خون - ماهیچه - استخوان
- ۸- توجه به کدام بخش از آفرینش انسان در آیات سوره مؤمنون، سبب شد شیطان در برابر دستور خداوند مبنی بر سجده بر انسان، سرکشی کند؟

- ۱) آیه ۱۴ - ﴿فَتَبَارَكَ اللهُ اَحْسَنُ الْخَالِقِيْنَ﴾
 ۲) آیه ۱۳ - ﴿ثُمَّ جَعَلْنَاهُ فِي قَرَارٍ مَكِيْنٍ﴾
 ۳) آیه ۱۵ - ﴿ثُمَّ اَنْتُمْ بَعْدَ ذَلِكَ لَمِيْتُوْنَ﴾
 ۴) آیه ۱۲ - ﴿وَ لَقَدْ خَلَقْنَا الْاِنْسَانَ مِنْ سُلَالَةٍ مِنْ طَيِّبٍ﴾

آزمون دوم

آیات شریفه زیر را که از سوره مبارکه «مؤمنون» انتخاب شده است، به دقت بخوانید.

وَاَنْزَلْنَا مِنَ السَّمَاءِ مَاءً بِقَدَرٍ فَاَسْكَنْتَاهُ فِي الْاَرْضِ وَاِنَّا عَلٰى ذَهَابٍ بِهٖ لَقَادِرُوْنَ ﴿۱۸﴾ فَاَنْشَأْنَا لَكُمْ بِهٖ جَبَاتٍ مِنْ نَخِيْلِ وَاَعْنَابٍ لَكُمْ فِيْهَا فَوَاكِهٌ كَثِيْرَةٌ وَّمِنْهَا تَاْكُلُوْنَ ﴿۱۹﴾ وَ شَجَرَةً تَخْرُجُ مِنْ طُوْرِ سَيْنَاءَ تَنْبُتُ بِالذَّهْنِ وَ صِيْغٍ لِلالِكَلِيْنَ ﴿۲۰﴾ وَاِنَّا لَكُمْ فِي الْاَنْعَامِ لَعِبْرَةٌ لِّتُسْفِكُمْ مِمَّا فِي بَطُوْنِهَا وَاَنْتُمْ فِيْهَا مَنَافِعٌ كَثِيْرَةٌ وَّمِنْهَا تَاْكُلُوْنَ ﴿۲۱﴾ وَ عَلَيْنَا وَاَلَيْكَ الْفُلْكَ تَحْمَلُوْنَ ﴿۲۲﴾ وَ لَقَدْ اَرْسَلْنَا نُوحًا اِلٰى قَوْمِيْهِ فَقَالَ يَا قَوْمِ اعْبُدُوْا اللهَ مَا لَكُمْ مِنْ اِلٰهٍ غَيْرُهُ اَفَلَا تَتَّقُوْنَ ﴿۲۳﴾ فَقَالَ الْمَلٰٓئِكَةُ الَّذِيْنَ كَفَرُوْا مِنْ قَوْمِيْهِ مَا هٰذَا اِلَّا بَشَرٌ مِّثْلُكُمْ يُرِيْدُ اَنْ يَّتَفَضَّلَ عَلَيْنَكُمْ وَاَوْ شَاءَ اللهُ لَانزَلَ مَلٰٓئِكَةً مَا سَمِعْنَا بِهٰذَا فِيْ اَبَائِنَا الْاَوَّلِيْنَ ﴿۲۴﴾ اِنْ هُوَ اِلَّا رَجُلٌ بِهٖ جِنَّةٌ فَتَرَبَّصُوْا بِهٖ حَتّٰى حِيْنٍ ﴿۲۵﴾ قَالَ رَبِّ اَنْصُرْنِيْ بِمَا كَذَّبْتُوْنِ ﴿۲۶﴾ فَاَوْحَيْنَا اِلَيْهِ اَنْ اصْنَعْ الْفُلْكَ بِاَعْيُنِنَا وَ وَحَيْنًا فَاِذَا جَاءَ اَمْرُنَا وَ فَاَزَ التَّنُوْرُ فَاَسْلُكْ فِيْهَا مِنْ كُلِّ زَوْجِيْنٍ اِثْنَيْنِ وَاَهْلُكَ اِلَّا مَنْ سَبَقَ عَلَيْهِ الْقَوْلُ مِنْهُمْ وَاَلَّا تُخَاطِبُنِيْ فِي الَّذِيْنَ ظَلَمُوْا اِنَّهُمْ مُّعْرِضُوْنَ ﴿۲۷﴾

نکات کلی آیات

- ① قدرت خداوند در دادن و گرفتن نعمت‌ها یکسان است.
- ② باریدن باران، حساب و کتاب دارد و تحت تدبیر خداوند است.
- ③ خداوند، آب باران را در قسمت‌هایی از زمین جمع و ذخیره می‌کند که نشانه غافل نبودن خداوند از آفرینش و اداره کردن آن است.
- ④ درختان و گیاهان برای استفاده انسان آفریده شده‌اند.
- ⑤ در مورد همه پدیده‌های جهان، حکم، حکم خداوند است.
- ⑥ چهارپایان برای انسان آفریده شده‌اند.

- ۷) اولین وظیفه پیامبران، دعوت به توحید است.
- ۸) هر انسانی در درون خود، میل به پرستش دارد و پیامبران فقط مصداق واقعی آن را که خدای یکتا است، به مردم معرفی می کنند.
- ۹) از میان مردم، اشراف و ثروتمندان، اولین کسانی بودند که با پیامبران مخالفت می کردند.
- ۱۰) کافران می گفتند چرا خداوند فرشتگان را برای راهنمایی ما نفرستاد.
- ۱۱) تکیه کردن بر آداب غلط گذشتگان و تقلید کردن از آنان، درست نیست.
- ۱۲) کافران، سخنان پیامبران را از روی هیجان و یک نوع ادعای پوچ می دانستند.
- ۱۳) در برابر ناملايمات و نگرانی ها، باید بر خداوند توکل کرد و از او یاری خواست.
- ۱۴) اگر آن چه را که خداوند فرمان داده است، انجام دهیم، موفق می شویم.
- ۱۵) کسی که به خداوند شرک می ورزد، به خود ستم کرده است و عاقبت او، هلاکت و نابودی است.

شرح اصطلاحات و معانی کلمات کلیدی

عِبْرَة: از هر آن چه در جهان است، باید درس خدانشناسی بیاموزیم.

بَطُون: به معنی «شکم‌ها» و جمع «بطن» است.

مَنَافِع: به معنی «فایده‌ها» و جمع «منفعت» است.

دُهْن: به معنی «روغن» و «صَبغ» به معنی «نان خورش» است.

مَلَأَ: به ثروتمندان و اشراف یک قوم، مَلَأَ می گفتند.

أَبَائِنَا الْأَوَّلِينَ: پدران قبلی ما (پیشینیان ما)

مَلَائِكَة: جمع «مَلِك» به معنی «فرشتگان» است.

جَنَّة: به معنی «جنون» است. «جَنَّة» به معنی «بهشت» است.

لَكُمْ: نشان دهنده آن است که آن چه از نعمت‌های خداوند که آفریده است و در جهان وجود دارد، برای انسان است تا با استفاده از آن‌ها راه تکامل را بییاماید و به رستگاری برسد.

أَعْبُدُوا اللَّهَ: فعل امر است و به پرستش خداوند فرمان می دهد. (عبادت کنید خدا را)

مَا لَكُمْ مِنْ إِلَهٍ غَيْرُهُ: مفهوم یگانگی و یکتایی خداوند از آن دریافت می شود. (جز او هیچ خدایی برای شما نیست.)

كَذَّبَ: به معنی «تکذیب کردن» است. «كِذْب» به معنی «دروغ» است.

أَعْيُن: جمع «عَيْن» به معنی «چشمان» است. «بَاعَيْنِنَا» یعنی «زیر نظر ما». در این جا به صورت اصطلاحی ترجمه می شود نه تحت اللفظی. خداوند به حضرت نوح می فرماید که زیر نظر ما (مطابق دستور ما) کشتی را بساز.

؟ با توجه به آیات شریفه داده شده و بهره گیری از آموخته های خود، به سوالات ۹ تا ۱۶ پاسخ دهید.

۹- کدام عبارت، مبین ذخیره سازی آب توسط خداوند است و کلمه «قَدَر» در آیه ۱۸ به چه معنی است؟

(۱) آیه ۱۸ ﴿فَأَسْكَنَاهُ فِي الْأَرْضِ﴾ - مقدار؛ به این معنی که آب را در حد نیاز خود مصرف کنیم.

(۲) آیه ۱۸ ﴿فَأَسْكَنَاهُ فِي الْأَرْضِ﴾ - اندازه؛ به این معنی که قطره های باران حساب و کتاب دارد.

(۳) آیه ۱۹ ﴿فَأَنْشَأْنَا لَكُمْ بِهِ﴾ - تقدیر؛ به این معنی که سرنوشت هر یک از ما به دست خودمان رقم می خورد.

(۴) آیه ۱۹ ﴿فَأَنْشَأْنَا لَكُمْ بِهِ﴾ - ترازو؛ به این معنی که اعمال ما در ترازوی عدل پروردگار سنجیده می شود.

۱۰- در آیات ۲۱ و ۲۲، همه موارد زیر به عنوان منفعت و بهره انسان از دامها عنوان شده است، به جز .....

(۱) خوردن گوشت آن‌ها

(۲) شخم زدن زمین با آن‌ها

(۳) استفاده از شیر آن‌ها

(۴) سوار شدن بر آن‌ها

۱۱- با توجه به آیه ﴿وَلَقَدْ أَرْسَلْنَا نُوحًا إِلَىٰ قَوْمِهِ فَقَالَ يَا قَوْمِ اعْبُدُوا اللَّهَ مَا لَكُمْ مِنْ إِلَهٍ غَيْرُهُ أَفَلَا تَتَّقُونَ﴾ (آیه ۲۳) اولین پیامی که پیامبران برای مردم می‌آوردند، چه بود؟

- (۱) آخرت در پیش است.
 (۲) خداوند مهربان است.
 (۳) خداوند یکتاست.
 (۴) باتقوا باشید.

۱۲- پس از دریافت دین خداوند از پیامبران، مردم دو گروه می‌شدند؛ گروهی دعوت پیامبران را می‌پذیرفتند و گروهی در مقابل پیامبران سرکشی می‌کردند؛ درباره رفتار مردم با پیامبران، کدام یک از آیات، با آیه ﴿أَفَكُلَّمَا جَاءَكُمْ رَسُولٌ بِمَا لَا تَهْوَىٰ أَنْفُسُكُمْ اسْتَكْبَرْتُمْ فَفَرِيقًا كَذَّبْتُمْ وَفَرِيقًا تَقْتُلُونَ﴾ ارتباط مفهومی ندارد؟

- (۱) آیه ۲۵ - ﴿إِنَّ هُوَ إِلَّا رَجُلٌ بِهِ جِنَّةٌ﴾
 (۲) آیه ۲۳ - ﴿يَا قَوْمِ اعْبُدُوا اللَّهَ﴾
 (۳) آیه ۲۴ - ﴿مَا هَذَا إِلَّا بَشَرٌ مِثْلُكُمْ﴾
 (۴) آیه ۲۴ - ﴿يُرِيدُ أَنْ يَنْفَضَّلَ عَلَيْكُمْ﴾

۱۳- در آیات شریفه داده شده، پس از کدام عبارت، وقف مناسب است؟

- (۱) آیه ۲۳ - ﴿مَا لَكُمْ مِنْ إِلَهٍ غَيْرُهُ﴾
 (۲) آیه ۲۶ - ﴿قَالَ رَبِّ انصُرْنِي﴾
 (۳) آیه ۲۷ - ﴿فَأَوْحَيْنَا إِلَيْهِ أَنْ اصْنَعِ الْفُلْكَ﴾
 (۴) آیه ۲۴ - ﴿فَقَالَ الْمَلَأُو الَّذِينَ كَفَرُوا﴾

۱۴- در کدام بخش از آیات، تقلید کردن از تاریخ و فرهنگ ملی در مقابل منطق صحیح، به عنوان ردیلت مطرح شده است؟

- (۱) آیه ۲۶ - ﴿قَالَ رَبِّ انصُرْنِي بِمَا كَذَّبُون﴾
 (۲) آیه ۲۴ - ﴿مَا سَمِعْنَا بِهَذَا فِي آبَائِنَا الْأُولَى﴾
 (۳) آیه ۲۷ - ﴿فَاسْأَلُكَ فِيهَا مِنْ كُلِّ زَوْجَيْنِ اثْنَيْن﴾
 (۴) آیه ۲۷ - ﴿وَلَا تُخَاطِبُنِي فِي الَّذِينَ ظَلَمُوا﴾

۱۵- دلیل کافران برای نپذیرفتن دعوت حضرت نوح و ترغیب مردم به پیروی از خود، در کدام آیه آمده است؟

- (۱) آیه ۲۳ - ﴿وَلَقَدْ أَرْسَلْنَا نُوحًا إِلَىٰ قَوْمِهِ فَقَالَ يَا قَوْمِ اعْبُدُوا اللَّهَ﴾
 (۲) آیه ۲۵ - ﴿إِنَّ هُوَ إِلَّا رَجُلٌ بِهِ جِنَّةٌ فترَبَّصُوا بِهِ حَتَّىٰ حِين﴾
 (۳) آیه ۲۴ - ﴿مَا هَذَا إِلَّا بَشَرٌ مِثْلُكُمْ يُرِيدُ أَنْ يَنْفَضَّلَ عَلَيْكُمْ﴾
 (۴) آیه ۲۷ - ﴿فَأَوْحَيْنَا إِلَيْهِ أَنْ اصْنَعِ الْفُلْكَ بِأَعْيُنِنَا وَوَحِينَا﴾

۱۶- در کدام ترکیب، حرف (واو) بدون وجود اتصال نیز ناخواناست؟

- (۱) آیه ۲۴ - ﴿فَقَالَ الْمَلَأُو الَّذِينَ﴾
 (۲) آیه ۲۳ - ﴿يَا قَوْمِ اعْبُدُوا اللَّهَ﴾
 (۳) آیه ۲۵ - ﴿فترَبَّصُوا بِهِ﴾
 (۴) آیه ۲۷ - ﴿فَار التَّنُور﴾

آزمون سوم

آیات شریفه زیر را که از سوره مبارکه «نور» انتخاب شده است، به دقت بخوانید.

رَجُلًا لَا تُلْهِهِمْ تِجَارَةٌ وَلَا بَيْعٌ عَنْ ذِكْرِ اللَّهِ وَإِقَامِ الصَّلَاةِ وَإِيتَاءِ الزَّكَاةِ يَخَافُونَ يَوْمًا تَتَقَلَّبُ فِيهِ الْقُلُوبُ وَالْأَبْصَارُ ﴿٣٧﴾
 لِيَجْزِيَهُمُ اللَّهُ أَحْسَنَ مَا عَمِلُوا وَيَزِيدَهُم مِّن فَضْلِهِ وَاللَّهُ يَزِدُّكَ مِمَّن يَشَاءُ بِغَيْرِ حِسَابٍ ﴿٣٨﴾ وَالَّذِينَ كَفَرُوا أَعْمَالُهُمْ كَسَرَابٍ بِقِيعَةٍ يَحْسَبُهُ الظَّمْآنُ مَاءً حَتَّىٰ إِذَا جَاءَهُ لَمْ يَجِدْهُ سَائِبًا وَوَجَدَ اللَّهَ عِنْدَهُ فَوَفَّاهُ حِسَابًا وَاللَّهُ سَرِيعُ الْحِسَابِ ﴿٣٩﴾
 أَوْ كظُلُمَاتٍ فِي بَحْرٍ لُّجِّيٍّ يَغْشَاهُ مَوْجٌ مِّن فَوْقِهِ مَوْجٌ مِّن فَوْقِهِ سَحَابٌ ظُلُمَاتٌ بَعْضُهَا فَوْقَ بَعْضٍ إِذَا أَخْرَجَ يَدَهُ لَمْ يَكِدْ يَرَاهَا وَ
 مَن لَّمْ يَجْعَلِ اللَّهُ لَهُ نُورًا فَمَا لَهُ مِن نُّورٍ ﴿٤٠﴾ أَلَمْ تَرَ أَنَّ اللَّهَ يُسَبِّحُ لَهُ مَن فِي السَّمَاوَاتِ وَالْأَرْضِ وَالطَّيْرُ صَافَّاتٍ كُلٌّ قَدْ عَلِمَ
 صَلَاتَهُ وَتَسْبِيحَهُ وَاللَّهُ عَلِيمٌ بِمَا يَفْعَلُونَ ﴿٤١﴾ وَاللَّهُ مُلْكُ السَّمَاوَاتِ وَالْأَرْضِ وَإِلَى اللَّهِ الْمَصِيرُ ﴿٤٢﴾ أَلَمْ تَرَ أَنَّ اللَّهَ يَرْجِي
 سَحَابًا ثُمَّ يُؤَلِّفُ بَيْنَهُ ثُمَّ يَجْعَلُهُ رُكَامًا فَتَرَى الْوُدْقَ يَخْرُجُ مِنْ خِلَالِهِ وَيُنزَلُ مِنَ السَّمَاءِ مِنْ جِبَالٍ فِيهَا مِنْ بَرَدٍ فَيُصِيبُ بِهِ مَن
 يَشَاءُ وَيَصْرِفُهُ عَن مَن يَشَاءُ يَكَادُ سَنًا يَرْفِقُهُ يَذْهَبُ بِالْأَبْصَارِ ﴿٤٣﴾

نکات کلی آیات

- ۱) اگر ایمان انسان محکم باشد، کارهای دنیایی او را از خداوند باز نمی‌دارد.
- ۲) بازار اسلامی و تجارت و دادوستد، هنگام نماز باید تعطیل شود.
- ۳) آیه ۳۷ سوره نور، با آیه ۹ سوره جمعه، ارتباط مفهومی دارد. در هر دو آیه، از رهاکردن تجارت هنگام نماز و یاد خدا، سخن گفته شده است. آیه ۹ سوره جمعه: ﴿يَا أَيُّهَا الَّذِينَ ءَامَنُوا إِذَا نُودِيَ لِلصَّلَاةِ مِنْ يَوْمِ الْجُمُعَةِ فَاسْعَوْا إِلَىٰ ذِكْرِ اللَّهِ وَذَرُوا الْبَيْعَ ذَلِكُمْ خَيْرٌ لَكُمْ إِنْ كُنْتُمْ تَعْلَمُونَ﴾ عبارت «فَاسْعَوْا إِلَىٰ ذِكْرِ اللَّهِ» به معنای شتافتن به سوی خواندن نماز و عبارت «ذَرُوا الْبَيْعَ» در این آیه، به معنای رهاکردن دادوستد است.
- ۴) اگر ما تلاش کنیم آن چه را که خداوند گفته است انجام دهیم، هر چند اعمالمان کامل نباشد، خداوند پاداش کامل به ما می‌دهد.
- ۵) کسی که هنگام نماز، از تجارت دست می‌کشد، خداوند به او بدون حساب روزی می‌دهد.
- ۶) شرط قبول شدن اعمال انسان نزد خداوند، داشتن ایمان است.
- ۷) کافران می‌پندارند (گمان می‌کنند) کار خوب انجام می‌دهند، در صورتی که چون ایمان ندارند، کارهایشان هم نزد خداوند ارزشی ندارد. (همچون سراب در بیابان است).
- ۸) کافران در قیامت هیچ اندوخته و سرمایه‌ای ندارند.
- ۹) در قیامت، رسیدگی به اعمال انسان‌ها، دقیق و سریع است.
- ۱۰) اعمال بد کافران، همچون ظلمات و تاریکی‌هاست.
- ۱۱) همه موجودات شعور دارند و آگاهانه خداوند را تسبیح می‌کنند.
- ۱۲) خداوند بر همه اعمالی که انجام می‌دهیم، آگاه است.
- ۱۳) خداوند ما را به دقت در آفرینش دعوت می‌کند تا او را بشناسیم.
- ۱۴) هر حرکتی در عالم طبیعت، با قدرت و اراده خداوند صورت می‌گیرد.
- ۱۵) خداوند، از طریق عوامل طبیعی (حرکت ابرها، بارش باران و تگرگ) اراده خود را محقق می‌سازد.

شرح اصطلاحات و معانی کلمات کلیدی

- رِجَال:** در این آیه، شامل همه انسان‌ها می‌شود چه مرد و چه زن.
- قِيَعَة:** به زمین مسطح و بزرگ، همچون بیابان گفته می‌شود.
- ظَمَان:** به کسی می‌گویند که عطش او زیاد باشد. (بسیار تشنه باشد).
- يُرْجَى:** به معنای حرکت آهسته ابرها همراه با بارش باران است.
- سَحَاب:** به معنای ابرها است.
- يَغْيِرُ حِسَابًا:** مراد از «رُزِقَ بِحِسَابٍ» پاداش و روزی فراوان و فوق انتظار است.
- وَقَاه:** به این معناست که چیزی را به طور کامل و بی‌کم‌وکاست ادا کنند. (به شخصی بدهند)
- تِجَارَة:** دادوستد دائمی برای به دست آوردن سود است. (یک نوع شغل است) ولی «بَيْع»، خرید و فروش جزئی برای رفع نیازهای زندگی است.
- قُلُوب:** جمع «قلب: دل» به معنی «دل‌ها» و «أَبْصَار» جمع «بَصْر: چشم» به معنی «چشم‌ها» است.
- رُزْكَام:** به معنای «تراکم»، «وَدُق» به معنای «باران» و «سَنَا» به معنای «درخشش» است و «سَنَا بَرَق» به معنای «درخشش برق» است.

مراحل بارش باران

- خداوند، ابرها را به آرامی می‌راند (يُرْجَى سَحَابًا) ← پس بین ابرها پیوند برقرار می‌کند (يُؤَلَّفُ) ← سپس، ابرها را متراکم می‌سازد (رُزْكَامًا) ← آن‌گاه از میان آن‌ها باران بیرون می‌آید (الْوَدُق - مِنْ خِلَالِهِ)

با توجه به آیات شریفه داده شده و بهره‌گیری از آموخته‌های خود، به سؤالات ۱۷ تا ۲۴ پاسخ دهید.

۱۷- وقف در کدام کلمه، با دیگر کلمه‌ها تفاوت دارد؟

- (۱) آیه ۳۸ - فَضْلِهِ (۲) آیه ۳۹ - حِسَابِهِ (۳) آیه ۴۳ - زُكَاْمًا (۴) آیه ۴۱ - تَسْبِيْحَهُ

۱۸- در کدام کلمه، کوتاه خواندن حرف کشیده، سبب می‌شود فعل جمع به مفرد تبدیل شود؟

- (۱) آیه ۳۸ - عَمِلُوا (۲) آیه ۳۹ - سَرِيْعٌ (۳) آیه ۴۱ - يُسْتَبْحِ (۴) آیه ۴۳ - أَبْصَارِ

۱۹- در آیه ۳۷ سوره نور، معنای کلمه «يَوْم» در عبارت «يَوْمًا تَتَقَلَّبُ فِيهِ الْقُلُوبُ وَ الْأَبْصَارُ» با معنای «يَوْم» در کدام یک از عبارتهای زیر، یکسان نیست؟

- (۱) ﴿الْيَوْمَ يَأْتِي الَّذِينَ كَفَرُوا مِنْ دِينِكُمْ فَلَا تَخْشَوْهُمْ وَاخْشَوْنِ﴾ (مائده، ۳)
 (۲) ﴿وَ إِذَا كَالُوهُمْ أَوْ وَّزَنُوهُمْ يُخْسِرُونَ أَلَا يَظُنُّ أُولَئِكَ أَنَّهُمْ مَبْعُوثُونَ لِيَوْمٍ عَظِيمٍ﴾ (مطففين، ۳-۵)
 (۳) ﴿وَ يَوْمَ يَعِضُّ الظَّالِمُ عَلَى يَدَيْهِ يَقُولُ يَا لَيْتَنِي اتَّخَذْتُ مَعَ الرَّسُولِ سَبِيْلًا﴾ (فرقان، ۲۷)
 (۴) ﴿رَبَّنَا وَ تَقَبَّلْ دُعَاءَ رَبَّنَا اغْفِرْ لِي و لِيوَالِدَيَّ و لِلْمُؤْمِنِيْنَ يَوْمَ يَقُومُ الْحِسَابُ﴾ (ابراهيم، ۴۰ و ۴۱)

۲۰- کدام کلمه، در اصل به معنی جنس خاصی است، ولی در این آیات همه بندگان خدا را شامل می‌شود؟

- (۱) آیه ۳۹ - سَرَابٍ (۲) آیه ۴۱ - مَنْ (۳) آیه ۴۰ - بَعْضٍ (۴) آیه ۳۷ - رِجَالٍ

۲۱- جبران کاستی‌های اعمال ما در دنیا و پاداش کامل خداوند در مقابل اعمال کم انسان‌ها، به ترتیب در کدام آیه و با کدام کلمات بیان شده است؟

- (۱) آیه ۳۸ ﴿أَحْسَنَ مَا عَمِلُوا﴾ - آیه ۳۷ ﴿لَا تُلْهِهِمْ تِجَارَةٌ وَا لَا بَيْعٌ﴾
 (۲) آیه ۴۰ ﴿بَعْضُهَا فَوْقَ بَعْضٍ﴾ - آیه ۳۷ ﴿لَا تُلْهِهِمْ تِجَارَةٌ وَا لَا بَيْعٌ﴾
 (۳) آیه ۳۸ ﴿أَحْسَنَ مَا عَمِلُوا﴾ - آیه ۳۸ ﴿تَزِيدُهُمْ مِنْ فَضْلِهِ﴾
 (۴) آیه ۴۳ ﴿ثُمَّ يَجْعَلُهُ زُكَاْمًا﴾ - آیه ۴۰ ﴿بَعْضُهَا فَوْقَ بَعْضٍ﴾

۲۲- همه موارد زیر، وصف احوال کافران است به جز .....

- (۱) آیه ۳۹ - ﴿عَمَلُهُمْ كَسْرَابٍ بِقِيَعَةٍ يَحْسَبُهُ الظَّمْآنُ مَاءً﴾
 (۲) آیه ۴۰ - ﴿كَظَلْمَاتٍ فِي بَحْرِ لُجِّيٍّ يَغْشَاهُ مَوْجٌ مِنْ فَوْقِهِ مَوْجٌ﴾
 (۳) آیه ۴۰ - ﴿مِنْ فَوْقِهِ سَحَابٌ ظَلَمَاتٌ بَعْضُهَا فَوْقَ بَعْضٍ إِذَا أَخْرَجَ يَدَهُ لَمْ يَكْذِبْهَا﴾
 (۴) آیه ۴۳ - ﴿يُزْجِي سَحَابًا ثُمَّ يُؤَلِّفُ بَيْنَهُ ثُمَّ يَجْعَلُهُ زُكَاْمًا فَتَتَرَى الْوَدْقَ يَخْرُجُ مِنْ خِلَالِهِ﴾

۲۳- با توجه به آیات، کدام گزینه، جمله‌های زیر را کامل می‌کند؟

«شرط قبولی اعمال، ..... است و ..... سبب حبط و پوچ شدن عمل می‌شود؛ بر این اساس، اعمال خوب کفار همچون ..... و

اعمال بد آن‌ها، همچون ..... است.»

- (۱) ایمان - کفر - سراب - تاریکی
 (۲) نیت - کفر - ابر - تاریکی
 (۳) ایمان - تجارت - سراب - تگرگ
 (۴) نیت - تجارت - ابر - تگرگ

۲۴- کدام عبارت، بیانگر شعور موجودات و تسبیح آگاهانه آن‌ها در برابر خداوند است؟

- (۱) آیه ۴۱ - ﴿يُسَبِّحُ لَهُ مَنْ فِي السَّمَاوَاتِ وَا الْأَرْضِ وَا الطَّيْرُ صَافَاتٍ﴾
 (۲) آیه ۴۱ - ﴿كُلٌّ قَدْ عَلِمَ صَلَاتَهُ وَا تَسْبِيْحَهُ وَا اللَّهُ عَلَيْهِمْ بِمَا يَفْعَلُونَ﴾
 (۳) آیه ۴۳ - ﴿فَيُصِيبُ بِهِ مَنْ يَشَاءُ وَا يَصْرِفُهُ عَنِ مَنْ يَشَاءُ﴾
 (۴) آیه ۴۲ - ﴿وَا لِلَّهِ مُلْكُ السَّمَاوَاتِ وَا الْأَرْضِ وَا إِلَى اللَّهِ الْمَصِيرُ﴾

خودآزمایی (۱)

۱۷۷- قسمت مشخص شده در آیه ﴿یا ایُّهَا الرّسولُ بَلِّغْ ما أنزلَ إِلَیْكَ مِنَ رَبِّكَ وَإِنْ لَمْ تَفْعَلْ فَمَا بَلَغْتَ رِسالَتَهُ وَ اللهُ یَعصِمُكَ مِنَ النَّاسِ إِنَّ اللهُ لا یَهْدِی الْقَوْمَ الْکافِرِینَ﴾ با کدام آیه، ارتباط مفهومی دارد؟

- (۱) ﴿وَ الَّذِينَ اجْتَنَبُوا الطَّاعُونَ أَنْ یَعْبُدُوهَا وَأَنابُوا إِلَى اللَّهِ لَهُمُ الْبُشْرَى﴾
- (۲) ﴿رَبَّنَا وَ تَقَبَّلْ دُعائِ رَبَّنَا اغْفِرْ لِي وَ لِوَالِدَیَّ وَ لِلْمُؤْمِنِینَ یَوْمَ یَقُومُ الْحِسابُ﴾
- (۳) ﴿وَ آتیناهُمْ بَیِّناتٍ مِنَ الْأَمْرِ فَمَا اخْتَلَفُوا إِلَّا مِنْ بَعْدِ ما جاءَهُمُ الْعِلْمُ﴾
- (۴) ﴿وَ یَوْمَ یَعْصُ الطَّالِیمِ عَلَیْ یَدَیْهِ یَقُولُ یا لَیْسَنی اتَّخَذْتُ مَعَ الرَّسولِ سَبِیلاً﴾

۱۷۸- آیه ﴿قُلْ یا عبادِی الَّذِینَ اسْرَفُوا عَلَیْ أَنْفُسِهِمْ لا تَقْنَطُوا مِنَ رَحْمَةِ اللَّهِ إِنَّ اللَّهَ یَغْفِرُ الذَّنوبَ جَمِیعاً﴾ خطاب به چه کسانی است؟

- (۱) اسرافکاران (۲) مفسدان (۳) مؤمنان (۴) گناهکاران

۱۷۹- در آیه ﴿الَّذِی لَهُ مُلْکُ السَّمَاوَاتِ وَ الْأَرْضِ وَ لَمْ یَتَّخِذْ وَلِداً وَ لَمْ یَکُنْ لَهُ شَرِیکٌ فِی الْمُلْکِ وَ خَلَقَ کُلَّ شَیْءٍ فَقَدَرَهُ تَقْدِیراً﴾ چند صفت از صفات خداوند بیان شده است؟

- (۱) پنج (۲) چهار (۳) شش (۴) سه

۱۸۰- مفهوم «عفاف در گفتار و رفتار» در کدام آیه مطرح شده است؟

- (۱) ﴿وَ نَزَعْنَا مِنْ کُلِّ أُمَّةٍ شَهِیداً فَقلْنَا هاتوا بُرْهانَکُمْ فَعَلِمُوا أَنَّ الْحَقَّ لِلَّهِ﴾
- (۲) ﴿فَلا تَخْضَعَنَّ بِالْقَوْلِ فِیطَمَعِ الَّذِی فِی قَلْبِهِ مَرَضٌ وَ قُلْنَ قَوْلًا مَعْرُوفاً﴾
- (۳) ﴿وَ لا تَبِعِ الْفَسادَ فِی الْأَرْضِ إِنَّ اللَّهَ لا یُحِبُّ الْمَفْسِدِینَ﴾
- (۴) ﴿وَ أَنَّ الَّذِینَ آمَنُوا اتَّبَعُوا الْحَقَّ مِنْ رَبِّهِمْ کَذَلِکَ یَضْرِبُ اللَّهُ لِلنَّاسِ أَمْثالَهُمْ﴾

۱۸۱- مفهوم آیه ﴿وَ أَمِرتُ لِأَعْدِلَ بَینَکُمْ﴾ با مفهوم کدام آیه ارتباط نزدیکتری دارد؟

- (۱) ﴿شَرَعَ لَکُم مِنَ الدِّینِ ما وَصَّی بِهِ نوحاً وَ الَّذِی أَوْحِینا إِلَیکَ وَ ما وَصَّینا به ابراهیم﴾
- (۲) ﴿أَیَّومَ یَمِسُّ الَّذِینَ کَفَرُوا مِنْ دِینِکُمْ فَلا تَخشَوْهُمْ وَ اخشَوْنِ الْیَوْمَ اکْمَلْتُ لَکُمْ دِینَکُمْ﴾
- (۳) ﴿إِنَّا أنزلنا رُسُلنا بِالْبَیِّناتِ وَ أنزلنا مَعَهُمُ الْکتابَ وَ الْمِیزانَ لِیَقُومَ النَّاسُ بِالْقِسْطِ﴾
- (۴) ﴿یا ایُّهَا الَّذِینَ آمَنُوا کُتِبَ عَلَیکُمُ الصِّیامُ کَما کُتِبَ عَلَی الَّذِینَ مِنْ قَبْلِکُمْ لَعَلَّکُمْ تَتَّقُونَ﴾

۱۸۲- در کدام مورد «نهی از منکر درباره گناه زبانی» نیست؟

- (۱) ﴿لا تَلْمِزُوا أَنْفُسَکُمْ﴾ (۲) ﴿لا یَغْتَبِ بَعْضُکُمْ بَعْضاً﴾ (۳) ﴿لا یَسخَرُ قَوْمٌ مِنْ قَوْمٍ﴾ (۴) ﴿لا تَتَّخِذُوا بَطانَةً مِنْ دُونِکُمْ﴾

۱۸۳- گفتن سخن غیر واقعی درباره کسی، ..... نام دارد.

- (۱) دروغ (۲) دشنام (۳) غیبت (۴) عیب جویی

۱۸۴- در آیه ﴿هُوَ الَّذِی أنزلَ السَّکِینَةَ فِی قُلُوبِ الْمُؤْمِنِینَ لِیَزِدادوا إِیماناً مَعَ إِیمانِهِمْ وَ لِلَّهِ جُنُودُ السَّمَاوَاتِ وَ الْأَرْضِ﴾ کدام مفهوم برای عبارتی که زیر آن خط کشیده شده، مناسب است؟

- (۱) برای این که ایمان بیاورند. (۲) تا همه ایمان داشته باشند.
(۳) برای این که دیگران را دعوت کنند. (۴) تا ایمانشان زیاد شود.

خودآزمایی (۲)

۱۸۵- کدام عبارت، بیانگر این است که پیامبر فقط پیام رسان است و مکلف به نتیجه نیست؟

- (۱) ﴿لَهُ الْحُکْمُ وَ إِلَیْهِ تُرجَعُونَ﴾ (۲) ﴿کُلُّ شَیْءٍ هَالِکٌ إِلَّا وَجْهَهُ﴾ (۳) ﴿إِنَّا أَرْسَلناکَ رَحِماً لِلْعالَمِینَ﴾ (۴) ﴿فَدَکَّرَ إِنما أَنْتَ مُدْکَّرٌ﴾

۱۸۶- با توجه به عبارت «نعمت‌های بهشت و عذاب‌های جهنم، ساخته دست خود انسان است» مفهوم کدام عبارت را درباره جهنمیان می‌توان تشریح کرد؟

- (۱) ﴿لَهُمْ ما یَشاؤنَ وَ لَدَینا مَرِیدٌ﴾ (۲) ﴿کانوا أَنْفُسَهُمْ یَظْلِمُونَ﴾
(۳) ﴿وَ کانَ عَهْدُ اللَّهِ مَسْئُولاً﴾ (۴) ﴿لِیَجْزِیَ الَّذِینَ آمَنُوا﴾

شرح اصطلاحات و معانی کلمات کلیدی

مِهَاد: محل آرامش و استراحت

سَبَات: آسایش و استراحت

وَهَاج: فروزان

مِرْصَاد: کمین‌گاه

أَحْقَاب: جمع «حُقْب» به معنای «مدت طولانی» است.

أَوْتَاد: میخ‌ها؛ جمع «وَتْد» است.

سِرَاج: چراغ

مُعْصِرَات: ابرهای متراکم و فشرده

مَآب: بازگشتگاه (محل بازگشت)

نَبَأ: به معنای خبر مهم و حتمی است؛ که در این آیات، همان برپایی قیامت است.

با توجه به آیات شریفه داده‌شده و بهره‌گیری از آموخته‌های خود، به سوالات ۳۹۳ تا ۴۰۰ پاسخ دهید.

۳۹۳- کدام آیه شریفه، با مفهوم آیه ﴿وَجَعَلْنَا النَّهَارَ مَعَاشًا﴾ (آیه ۱۱) ارتباط مفهومی نزدیک‌تری دارد؟

- (۱) ﴿وَلَقَدْ زَيَّنَّا السَّمَاءَ الدُّنْيَا بِمَصَابِيحٍ﴾ (ملک، ۵)
 (۲) ﴿يَجْعَلُ لَكُمْ جَنَاتٍ وَيَجْعَلُ لَكُمْ أَنْهَارًا﴾ (نوح، ۱۲)
 (۳) ﴿إِنِّي دَعَوْتُ قَوْمِي لَيْلًا وَ نَهَارًا﴾ (نوح، ۵)
 (۴) ﴿إِنَّ لَكَ فِي النَّهَارِ سَبْحًا طَوِيلًا﴾ (مَزَل، ۷)

۳۹۴- در آیه شریفه ﴿إِنَّ يَوْمَ الْفَصْلِ كَانَ مِيقَاتًا﴾ (آیه ۱۷) نام قیامت، متضاد با کدام‌یک از نام‌های آن در آیات شریفه است؟

- (۱) ﴿ذَلِكَ يَوْمُ التَّغَابُنِ﴾ (تغابن، ۹)
 (۲) ﴿يَوْمَ الَّذِي كَانُوا يُوعَدُونَ﴾ (معارج، ۴۴)
 (۳) ﴿يَوْمَ يَجْمَعُكُمْ لِيَوْمِ الْجَمْعِ﴾ (تغابن، ۹)
 (۴) ﴿ذَلِكَ الْيَوْمُ الْحَقِّ﴾ (نبا، ۳۹)

۳۹۵- در آیه ﴿إِنَّ جَهَنَّمَ كَانُ مِرْصَادًا﴾ (آیه ۲۱) خداوند چه تعبیری را برای جهنم به کار برده است؟

- (۱) کمین‌گاه (۲) جایگاه (۳) وعده‌گاه (۴) بازگشتگاه

۳۹۶- در کدام آیه شریفه، از شروع قیامت سخن گفته شده است؟

- (۱) آیه ۳۰ - ﴿فَذُوقُوا فَلَنْ نَزِيدَكُمْ إِلَّا عَذَابًا﴾
 (۲) آیه ۱۸ - ﴿يَوْمَ يَنْفُخُ فِي الصُّورِ فَتَأْتُونَ أَفْوَاجًا﴾
 (۳) آیه ۲۷ - ﴿إِنَّهُمْ كَانُوا لَا يَرْجُونَ حِسَابًا﴾
 (۴) آیه ۲۴ - ﴿لَا يَذُوقُونَ فِيهَا بَرْدًا وَلَا شَرَابًا﴾

۳۹۷- آرام‌یافتن انسان با خواب شبانه پس از ابتغاء فضل خداوند در روز، در کدام آیه بیان شده است؟

- (۱) آیه ۱۱ - ﴿وَجَعَلْنَا النَّهَارَ مَعَاشًا﴾
 (۲) آیه ۱۰ - ﴿وَجَعَلْنَا اللَّيْلَ لِبَاسًا﴾
 (۳) آیه ۱۳ - ﴿وَجَعَلْنَا سِرَاجًا وَهَاجًا﴾
 (۴) آیه ۹ - ﴿وَجَعَلْنَا نَوْمَكُمْ سُباتًا﴾

۳۹۸- اراده خداوند در محکم نگه‌داشتن زمین و جلوگیری از لرزش‌های پیاپی آن در اثر حرکت در مدار آسمانی، با خلق کدام پدیده تجلی یافته است؟

- (۱) آیه ۶ - ﴿أَلَمْ نَجْعَلِ الْأَرْضَ مِهَادًا﴾
 (۲) آیه ۷ - ﴿وَالْجِبَالَ أَوْتَادًا﴾
 (۳) آیه ۱۲ - ﴿وَبَنَيْنَا فَوْقَكُمْ سَبْعًا شِدَادًا﴾
 (۴) آیه ۲۰ - ﴿وَسَيَّرَ الْجِبَالَ فَكَانَتْ سُرَابًا﴾

۳۹۹- با توجه به آیات شریفه داده‌شده، جهنم، نتیجه کدام‌یک از رفتارهای زیر است؟

- (۱) آیه ۲۷ - ﴿إِنَّهُمْ كَانُوا لَا يَرْجُونَ حِسَابًا﴾
 (۲) آیه ۲۹ - ﴿وَكُلَّ شَيْءٍ أَحْصَيْنَاهُ كِتَابًا﴾
 (۳) آیه ۲۴ - ﴿لَا يَذُوقُونَ فِيهَا بَرْدًا وَلَا شَرَابًا﴾
 (۴) آیه ۳۰ - ﴿فَذُوقُوا فَلَنْ نَزِيدَكُمْ إِلَّا عَذَابًا﴾

۴۰۰- در کدام جمله، فعل ماضی به کار رفته است؟

- (۱) آیه ۴ - ﴿كَلَّا سَيَعْلَمُونَ﴾
 (۲) آیه ۱۵ - ﴿لِنُخْرِجَ بِهِ حَبًّا وَ نَبَاتًا﴾
 (۳) آیه ۱۳ - ﴿وَجَعَلْنَا سِرَاجًا وَهَاجًا﴾
 (۴) آیه ۲۷ - ﴿إِنَّهُمْ كَانُوا لَا يَرْجُونَ حِسَابًا﴾

خودآزمایی (۱)

۴۰۱- کدام‌یک از آیات زیر، جایگاه ایمان را بیان می‌کند؟

- (۱) ﴿وَلِلَّهِ الْبُرْجَانُ وَ لِرَسُولِهِ وَ لِلْمُؤْمِنِينَ وَ لَكِنَّ الْمُنَافِقِينَ لَا يَعْلَمُونَ﴾ (۲) ﴿إِنَّمَا الْمُؤْمِنُونَ الَّذِينَ إِذَا ذُكِرَ اللَّهُ وَجِلَّتْ قُلُوبُهُمْ﴾
 (۳) ﴿تُؤْمِنُونَ بِاللَّهِ وَ رَسُولِهِ وَ تُجَاهِدُونَ فِي سَبِيلِ اللَّهِ﴾ (۴) ﴿وَ مَا لَهُمْ بِهِ مِنْ عِلْمٍ إِنْ يَتَّبِعُونَ إِلَّا الظَّنَّ﴾

۴۰۲- کدام‌یک از آیات، به روز معاد و وجود آخرت پس از این دنیا، اشاره ندارد؟

- (۱) ﴿أَفَحَسِبْتُمْ أَنَّمَا خَلَقْنَاكُمْ عَبَثًا وَ أَنَّكُمْ إِلَيْنَا لَا تُرْجَعُونَ﴾ (۲) ﴿مَا خَلَقْنَا السَّمَاوَاتِ وَ الْأَرْضِ وَ مَا بَيْنَهُمَا إِلَّا بِالْحَقِّ﴾
 (۳) ﴿إِنَّ الَّذِينَ قَالُوا رَبُّنَا اللَّهُ ثُمَّ اسْتَقَامُوا لَا خَوْفٌ عَلَيْهِمْ وَ لَا هُمْ يَحْزَنُونَ﴾ (۴) ﴿إِنَّ الْمُتَّقِينَ فِي مَقَامٍ أَمِينٍ فِي جَنَّاتٍ وَ عُيُونٍ﴾

۴۰۳- مفهوم قسط و عدل، از کدام آیه قابل استنباط است؟

- (۱) ﴿أَلَا تَطْغَوْا فِي الْمِيزَانِ﴾
 (۲) ﴿وَإِنَّ الظَّنَّ لَا يُغْنِي مِنَ الْحَقِّ شَيْئًا﴾
 (۳) ﴿إِنَّهُمْ كَانُوا قَبْلَ ذَلِكَ مُحْسِنِينَ﴾
 (۴) ﴿فَأَصْلِحُوا بَيْنَ أَخَوَيْكُمْ﴾

۴۰۴- کدام مفهوم برای قسمت مشخص شده در آیه زیر، مناسب است؟

- ﴿وَلَا تَهِنُوا وَلَا تَحْزَنُوا وَأَنْتُمْ الْأَعْلَوْنَ إِنْ كُنْتُمْ مُؤْمِنِينَ﴾
 (۱) باید مؤمن باشید. (۲) اگر مؤمن می بودید. (۳) شما مؤمن هستید. (۴) اگر مؤمن باشید.

۴۰۵- در عبارت قرآنی زیر، منظور از کلمه «هذا» چیست؟

- ﴿هَذَا بَصَائِرُ لِلنَّاسِ وَهُدًى وَرَحْمَةٌ لِّقَوْمٍ يُوقِنُونَ﴾
 (۱) پیامبر اسلام ﷺ (۲) کتاب قرآن (۳) مؤمنان (۴) جهاد در راه خدا

۴۰۶- از کدام آیه مفهوم اراده مطلق و تدبیر خداوند در اداره جهان دریافت می شود؟

- (۱) ﴿وَالَّذِينَ كَفَرُوا بِآيَاتِ رَبِّهِمْ لَهُمْ عَذَابٌ﴾
 (۲) ﴿وَلَيْن سَأَلْتَهُمْ مَنْ خَلَقَ السَّمَاوَاتِ وَالْأَرْضِ﴾
 (۳) ﴿وَالَّذِي نَزَّلَ مِنَ السَّمَاءِ مَاءً بِقَدَرٍ﴾
 (۴) ﴿إِنْ تَنْصُرُوا اللَّهَ يَنْصُرْكُمْ وَ يُثَبِّتْ أَقْدَامَكُمْ﴾

۴۰۷- کدام یک از گزینه های زیر، بیان کننده مهم ترین شاخص قیام حضرت مهدی ﷺ است؟

- (۱) ریشه کن ساختن ظلم و ستم (۲) انجام واجبات و دوری از محرمات
 (۳) تثبیت ولایت و رهبری الهی (۴) حضور ظاهری در میان مردم

۴۰۸- براساس فرمایش رسول خدا، کدام گروه، با انجام وظیفه اجتماعی، سبب برطرف شدن نیازمندی های عمومی مردم می شوند؟ همه موارد

درست است به جز .....

- (۱) ﴿الَّذِينَ آمَنُوا وَعَمِلُوا الصَّالِحَاتِ وَآمَنُوا بِمَا نُزِّلَ عَلَيْنَا مِنْ حَقِّ الْكِتَابِ وَهُمْ كَانُوا يَتَّقُونَ﴾
 (۲) ﴿وَالَّذِينَ آمَنُوا وَاتَّبَعَتْهُمْ ذُرِّيَّتُهُمْ بِإِيمَانٍ أَلْحَقْنَا بِهِمْ ذُرِّيَّتَهُمْ وَمَنْ أَلْفَلَقْنا نَسْفَحْنا بِهِمْ جَهَنَّمَ﴾
 (۳) ﴿الَّذِينَ يَقِيمُونَ الصَّلَاةَ وَيُؤْتُونَ الزَّكَاةَ وَكُنُوا مُسْلِمِينَ﴾
 (۴) ﴿الَّذِينَ يُنْفِقُونَ أَمْوَالَهُمْ بِاللَّيْلِ وَالنَّهَارِ سِرًّا وَعَلَانِيَةً﴾

خودآزمایی (۲)

۴۰۹- کدام یک از افراد زیر، در زمره ﴿وَالَّذِينَ يَسْتَمِعُونَ الْقَوْلَ فَيَتَّبِعُونَ أَحْسَنَهُ﴾ هستند؟

- (۱) ﴿وَقَالُوا لَوْ كُنَّا نَسْمَعُ أَوْ نَعْقِلُ مَا كُنَّا فِي أَصْحَابِ السَّعِيرِ﴾
 (۲) ﴿تُؤْمِنُونَ بِاللَّهِ وَرَسُولِهِ وَتُجَاهِدُونَ فِي سَبِيلِ اللَّهِ بِأَمْوَالِكُمْ وَأَنْفُسِكُمْ﴾
 (۳) ﴿لَا تَكُونُوا كَالَّذِينَ نَسُوا اللَّهَ فَأَنْسَاهُمْ أَنْفُسَهُمْ﴾
 (۴) ﴿كَذَّبُوا بِآيَاتِنَا كُلِّهَا فَأَخَذْنَا مِنْهُمُ اخْذًا عَزِيمًا مِمَّا كَانُوا يَكْفُرُونَ﴾

۴۱۰- کدام آیه به قابل فهم بودن قرآن برای همه افراد، اشاره دارد؟

- (۱) ﴿وَذَكَرْنا لِلَّذِينَ يَتَّبِعُونَ الْقَوْلَ الْحَقَّ﴾
 (۲) ﴿وَلَيْسَ لِلإِنسَانِ إِلا ما سَعَى﴾
 (۳) ﴿هَذَا بَصَائِرُ لِلنَّاسِ وَهُدًى وَرَحْمَةٌ لِّقَوْمٍ يُوقِنُونَ﴾
 (۴) ﴿لَقَدْ يَسَّرْنَا الْقُرْآنَ لِلذِّكْرِ﴾

۴۱۱- مفهوم «شمشیر زهر آلود» از کدام عبارت قرآنی دریافت می شود؟

- (۱) ﴿إِنَّهُمْ لَنْ يُغْنُوا مِنَ اللَّهِ شَيْئًا وَإِنَّ الظَّالِمِينَ بَعْضُهُمْ أَوْلِياءُ بَعْضٍ﴾
 (۲) ﴿وَمَا تَفَرَّقُوا إِلا مِنْ بَعْدِ ما جاءَهُمُ الْعِلْمُ بَغِيًّا يُبْئِنُهُمْ﴾
 (۳) ﴿لِيَدْخُلَ الْمُؤْمِنِينَ وَالْمُؤْمِنَاتِ جَنَّاتٍ تَجْرِي مِنْ تَحْتِهَا الْأَنْهَارُ﴾
 (۴) ﴿يا وَبلى لِمَ اتَّخَذَ فُلاناً خَلِيلاً لَقَدْ أَضَلَّنِي عَنِ الذِّكْرِ﴾

۴۱۲- مفهوم آیه ﴿وَلِيُخْزِي كُلَّ نَفْسٍ بِما كَسَبَتْ﴾ با کدام آیه ارتباط معنایی دارد؟

- (۱) ﴿وَمَا خَلَقَ الْجِنَّ وَالإِنسَ إِلا لِيَعْبُدُونِ﴾
 (۲) ﴿الَّذِينَ كَفَرُوا اتَّبَعُوا الْباطِلَ وَأَنَّ الَّذِينَ آمَنُوا اتَّبَعُوا الْحَقَّ﴾
 (۳) ﴿مَنْ عَمِلَ صَالِحًا فَلِنَفْسِهِ وَ مَنْ أَسَاءَ فَعَلِئِها﴾
 (۴) ﴿سابقوا إلى مغفرة من ربكم و جنة عرضها كعرض السماء و الأرض﴾

۴۱۳- عبارات های ﴿أَصْلُ أَعْمَالِهِمْ﴾ و ﴿أَحَبُّ أَعْمَالِهِمْ﴾ و ﴿كَفَرَّ عَنْهُمْ سَيِّئَاتِهِمْ﴾ و ﴿أَصْلَحَ بِالْهَمِّ﴾ به ترتیب در مورد چه کسانی به کار رفته است؟

- (۱) کافران - مؤمنان - کافران - مؤمنان
 (۲) کافران - کافران - مؤمنان - مؤمنان
 (۳) مؤمنان - کافران - مؤمنان - کافران
 (۴) مؤمنان - مؤمنان - کافران - کافران

۴۱۴- «ولی بودن مؤمنان نسبت به یکدیگر» انجام کدام وظیفه اجتماعی را واجب می کند؟

- (۱) امر به معروف و نهی از منکر
(۲) به پا داشتن قسط و عدل
(۳) دفاع از میهن و وطن اسلامی
(۴) انفاق و رسیدگی به نیازمندان

۴۱۵- آیه «سَبَّحَ لِلَّهِ مَا فِي السَّمَاوَاتِ وَمَا فِي الْأَرْضِ وَهُوَ الْعَزِيزُ الْحَكِيمُ» به کدام مفهوم اشاره دارد؟

- (۱) فقط انسان است که خدا را حمد و سپاس می گوید.
(۲) انسان تسبیح موجودات را درک نمی کند.
(۳) هر چیزی در جهان خدا را تسبیح می گوید.
(۴) حمد و تسبیح خداوند، زبان خاصی دارد.

۴۱۶- کدام مفهوم برای قسمت های مشخص شده در آیه زیر مناسب است؟

- ﴿إِنَّ الَّذِينَ قَالُوا رَبُّنَا اللَّهُ ثُمَّ اسْتَقَامُوا تَتَنَزَّلُ عَلَيْهِمُ الْمَلَائِكَةُ أَلَّا تَخَافُوا وَلَا تَحْزَنُوا وَأَبْشِرُوا بِالْجَنَّةِ الَّتِي كُنتُمْ تُوعَدُونَ﴾
- (۱) سپس پایدار ماندند - شاد شوید به بهشتی که وعده داده شده بودید.
(۲) سپس پایدار ماندید - شاد شوید به بهشتی که وعده داده شده بودید.
(۳) سپس پایدار ماندند - شاد شوند به بهشتی که وعده داده شده بودند.
(۴) سپس پایدار ماندید - شاد شوند به بهشتی که وعده داده شده بودند.

● آزمون ورودی پایه دهم دوره دوم استعداد های درخشان و نمونه دولتی سراسر کشور سال تحصیلی ۹۹-۱۳۹۸

۱۶- در آیه داده شده، چند حمد و تسبیح وجود دارد؟

- ﴿الَّذِي لَهُ مُلْكُ السَّمَاوَاتِ وَالْأَرْضِ وَلَمْ يَتَّخِذْ وَلَدًا وَلَمْ يَكُنْ لَهُ شَرِيكٌ فِي الْمُلْكِ وَخَلَقَ كُلَّ شَيْءٍ فَقَدَرَهُ تَقْدِيرًا﴾
- (۱) ۲ حمد - ۳ تسبیح
(۲) ۳ حمد - ۳ تسبیح
(۳) ۳ حمد - ۲ تسبیح
(۴) ۴ حمد - ۲ تسبیح

۱۷- کدام گزینه با مفهوم عبارت قرآنی «مَنْ عَمِلَ صَالِحًا فَلِنَفْسِهِ وَمَنْ أَسَاءَ فَعَلَيْهَا» ارتباط معنایی بیشتری دارد؟

- (۱) ﴿يَغْفِرُ لِمَنْ يَشَاءُ وَيُعَذِّبُ مَنْ يَشَاءُ﴾
(۲) ﴿مَا أَصَابَ مِنْ مُصِيبَةٍ إِلَّا بِإِذْنِ اللَّهِ﴾
(۳) ﴿أَحْسِنْ كَمَا أَحْسَنَ اللَّهُ إِلَيْكَ﴾
(۴) ﴿وَلْتَنْتَظِرْ نَفْسٌ مَا قَدَمَتْ لِغَدٍ﴾

۱۸- براساس اعتقاد قدرت های استکباری، شکست کدام گروه از جوانان مسلمان، بسیار دشوار است؟

- (۱) ﴿وَالَّذِينَ هُمْ يُفْرَوْنَهُمْ حَافِظُونَ﴾
(۲) ﴿وَالَّذِينَ جَاهَدُوا فِينَا لَنَهْدِيَنَّهُمْ سُبُلَنَا﴾
(۳) ﴿الَّذِينَ هُمْ فِي غَمْرَةٍ سَاهُونَ﴾
(۴) ﴿الَّذِينَ يَسْتَمِعُونَ الْقَوْلَ فَيَتَّبِعُونَ أَحْسَنَهُ﴾

۱۹- همه عبارت های قرآنی زیر، به شیوه زبانی امر به معروف و نهی از منکر اشاره دارند به جز .....

- (۱) ﴿يَا أَيُّهَا الَّذِينَ ءَامَنُوا لَا يَسْخَرْ قَوْمٌ مِنْ قَوْمٍ﴾
(۲) ﴿يَا أَيُّهَا الَّذِينَ ءَامَنُوا لِمَ تَقُولُونَ مَا لَا تَفْعَلُونَ﴾
(۳) ﴿فَإِذَا قُضِيَتِ الصَّلَاةُ فَانْتَشِرُوا فِي الْأَرْضِ﴾
(۴) ﴿الَّذِينَ يُنْفِقُونَ أَمْوَالَهُمْ بِاللَّيْلِ وَالنَّهَارِ﴾

۲۰- بیت «هر گیاهی که از زمین روید / وحده لا شریک له گوید» با کدام آیه قرابت معنایی بیشتری دارد؟

- (۱) ﴿وَ إِلَهُكُمْ إِلَهٌ وَاحِدٌ لَا إِلَهَ إِلَّا هُوَ﴾
(۲) ﴿يُسَبِّحُ لِلَّهِ مَا فِي السَّمَاوَاتِ وَمَا فِي الْأَرْضِ﴾
(۳) ﴿فَسَبِّحْ بِحَمْدِ رَبِّكَ الْعَظِيمِ﴾
(۴) ﴿وَ مَا خَلَقْنَا السَّمَاوَاتِ وَالْأَرْضَ وَ مَا بَيْنَهُمَا لِاعْبِيْنِ﴾

۲۱- مریم در غیاب ملیحه، برای دوستش تعریف می کرد: «از زمانی که با او دوست شده ام، متوجه شدم که او پر خور است و به مسائل شرعی نیز

اهمیتی نمی دهد.» مریم و ملیحه به ترتیب، کدام یک از حقوق سه گانه را رعایت نکرده اند؟

- (۱) حق النفس - حق الله - حق النفس
(۲) حق الناس - حق النفس - حق الله
(۳) حق الله - حق الناس - حق النفس
(۴) حق الناس - حق الله - حق النفس

۲۲- در کدام آیه، مفهوم «بهره وری» وجود ندارد؟

- (۱) ﴿إِنْ تَقْرَضُوا اللَّهَ قَرْضًا حَسَنًا يُّضَاعَفْهُ لَكُمْ وَيَغْفِرْ لَكُمْ﴾
(۲) ﴿وَ كُلُوا وَ اشْرَبُوا وَ لَا تُسْرِفُوا إِنَّهُ لَا يُحِبُّ الْمُسْرِفِينَ﴾
(۳) ﴿قُلْ مَنْ حَرَّمَ زِينَةَ اللَّهِ الَّتِي أَخْرَجَ لِعِبَادِهِ﴾
(۴) ﴿وَ أَمْرُهُمْ سُورَى بَيْنَهُمْ وَ مِمَّا رَزَقْنَاهُمْ يُنْفِقُونَ﴾

۲۳- کدام مفهوم برای قسمت مشخص شده در آیه زیر، مناسب است؟

- ﴿يَا أَيُّهَا الَّذِينَ ءَامَنُوا ... لَا يَغْتَنَّبُ بَعْضُكُمْ بَعْضًا أَيُّحِبُّ أَحَدُكُمْ أَنْ يَأْكُلَ لَحْمَ أَخِيهِ مَيْتًا فَكَرِهْتُمُوهُ ...﴾
- (۱) خوردن گوشت برادر مرده را ناپسند می دارید.
(۲) از غیبت پشت سر برادر مرده آکراه دارید.
(۳) خوردن گوشت برادر مرده مثل غیبت است.
(۴) بعضی از شما غیبت را دوست دارید.

پاسخ نامه تشریحی کتاب هشتم

۱- گزینه ۲ صفات مؤمنان: رستگار هستند، در نمازشان

فروتن و خاشع هستند - از بیهوده و لغو رویگردان هستند - زکات می‌پردازند - پاکدامن هستند - امانت و عهد و پیمان را رعایت می‌کنند - نماز می‌خوانند - وارث بهشت هستند و در آن جاودان‌اند.

۲- گزینه ۱ **ترجمه عبارت سؤال:** «به زیادی نماز و روزه و حجشان نگاه نکنید ... ولیکن به راستگویی و امانتداری بنگرید.»
ترجمه آیه گزینه (۱): «و [مؤمنان رستگار] کسانی هستند که امانت‌ها و پیمان خود را رعایت می‌کنند.»

۳- گزینه ۲ به کار و سخن بیهوده، «لغو» می‌گویند. دوری کردن از «لغو» به این معنی است که انسان مؤمن در کارها و سخنانش هدف داشته باشد، بیهوده کاری را انجام ندهد و بیهوده سخنی بر زبان نراند.

اعراض و روی‌برگرداندن از «لغو» باید شریفانه و با کرامت باشد نه با بدگویی و تندخویی. **ترجمه آیه ۷۲ سوره فرقان:** «و هرگاه بر سخن لغوی بگذرند، بزرگوارانه از آن می‌گذرند.»

۴- گزینه ۲ «فاعل بودن» یعنی عمل کردن به آن چه به آن اعتقاد داریم. مؤمنان رستگار، علاوه بر آن که به خدا ایمان و اعتقاد دارند، نماز می‌خوانند، از سخن و کار بیهوده دوری می‌کنند و زکات اموالشان را نیز می‌پردازند (همراه‌بودن ایمان با عمل).

۵- گزینه ۲ در این آیات، ابتدا نحوه به وجود آمدن انسان و مراحل آن، از زمان نطفه تا دمیدن روح در آن به ترتیب بیان شده است؛ پس از شمردن این مراحل، خداوند به خود که بهترین آفرینندگان است، تبریک گفته است. به همین دلیل گفته شده است هر کس خود را بشناسد، خدای خود را نیز خواهد شناخت.

۶- گزینه ۲ منظور از «خَلَقًا آخَرَ» آفرینش روح است. در آیه گزینه (۴) خداوند به فرشتگان می‌فرماید: پس هنگامی که او را [به خلقت کامل] آراستم و از روح خودم [در جسم انسان] دمیدم، پس برای او به سجده بیفتید.

ترجمه سایر گزینه‌ها:

گزینه (۱): «آیا آفرینش شما سخت‌تر است یا آسمان‌ها که آن‌ها را بنا کردیم؟»

گزینه (۲): «و قطعاً ما قرآن را برای پندآموزی آسان کردیم، پس آیا پندگیرنده‌ای هست؟»

گزینه (۳): «بگو زنده می‌کند آن را کسی که اول بار آن را به وجود آورد.»

۷- گزینه ۲ خداوند می‌فرماید: ... او را به صورت نطفه در جایگاهی استوار قرار دادیم. سپس از نطفه، لخته خونی آفریدیم (عَلَقَةً)، آن‌گاه لخته خون را پاره گوشتی ساختیم (مُضْغَةً) و پاره گوشت را به صورت استخوان‌هایی درآوردیم (عِظَامًا) و استخوان‌ها را با گوشت پوشانیدیم (لَحْمًا)، سپس آن را آفرینش تازه‌ای (دیگری) دادیم (خَلَقًا آخَرَ) پس شایسته تکریم و تعظیم است خداوندی که بهترین آفرینندگان است.

۸- گزینه ۲ خداوند می‌فرماید: «ما انسان را از گلی آفریدیم؛ در حالی که جنس شیطان از آتش است.

به همین دلیل، شیطان خود را از آدمیان برتر می‌پندارد و به انسان سجده نکرد. شیطان به خداوند گفت: «خَلَقْتَهُ مِن طِينٍ وَ خَلَقْتَنِي مِن نَّارٍ: او را از گل و مرا از آتش آفریدی» لذا از فرمان خدا سرپیچی کرد.

۹- گزینه ۲ خداوند، در آیه ۱۸، از بارش باران سخن می‌گوید و سپس می‌فرماید: ﴿فَأَسْكَنْتَهُ فِي الْأَرْضِ﴾: «و آن را در زمین جای دادیم.» مفهوم آن این است که یکی از نشانه‌های غافل‌نبودن خدا از خلقت و جهان هستی، ذخیره‌سازی آب در زمین است که از لطف‌های الهی نسبت به آفریدگان است.

در آیه «قَدَرٌ» به معنی اندازه است: ﴿وَ أَنْزَلْنَا مِنَ السَّمَاءِ مَاءً بَقْدَرٍ﴾: «و از آسمان آبی به اندازه [ای معین] فرورستادیم.» بنابراین، قطره‌های باران، بی‌هدف و بی‌حساب نیستند، بلکه در نزد خداوند حساب و کتاب دارند.

۱۰- گزینه ۲ خداوند درباره دام‌ها (چهارپایان) می‌فرماید: ﴿نَسْفِكُمْ مِمَّا فِي بُطُونِهَا﴾: «از آن چه در شکم آن‌هاست (شیر) به شما می‌نوشانیم.»

﴿وَ مِنْهَا تَأْكُلُونَ﴾: «و از [گوشت] آن‌ها می‌خورید.»

﴿وَ عَلَيْهِمْ ... تَحْمِلُونَ﴾: «و بر آن‌ها سوار می‌شوید.»

۱۱- گزینه ۲ دعوت به توحید، اولین وظیفه پیامبران است: ﴿قَالَ يَا قَوْمِ اعْبُدُوا اللَّهَ مَا لَكُمْ مِنْ إِلَهٍ غَيْرُهُ﴾: «گفت، ای قوم من خداوند [یکتا] را بپرستید، جز او هیچ خدایی برای شما نیست.»

۱۲- گزینه ۲ آیه در صورت سؤال، رفتار مردمی را بیان می‌کند که در مقابل دعوت پیامبران سرکشی می‌کردند و آن‌ها را دروغگو می‌نامیدند یا با آن‌ها مبارزه می‌کردند تا مردم را از پیروی این پیام‌آوران الهی بازدارند.

ترجمه آیه در صورت سؤال: «آیا [این گونه نبود که] هرگاه پیامبری چیزی را برایتان آورد که دلخواه شما نبود، سرکشی کردید، پس گروهی [از پیامبران] را انکار کردید و گروهی را کشتید؟»

بررسی سایر گزینه‌ها:

گزینه (۱): کافران به پیامبر (حضرت نوح) نسبت جنون می‌دهند.
گزینه (۳): کافران به مردم می‌گویند این که انسانی مثل خودتان است.
گزینه (۴): کافران به مردم می‌گویند که پیامبر می‌خواهد بر شما برتری بجوید.

۱۳- گزینه ۱ حرف ریز (ز) پس از کلمه «غَيْرُهُ» نشان‌دهنده وقف است؛ بنابراین می‌توان وقف کرد. (غَيْرُهُ). در سایر موارد، نه نشانه‌های وقف در بالای کلمات وجود دارد (ج ز ط م) و نه علامت‌های وقف (پس از کلمات ثَمَّ، و، لکن و ...) لذا وقف جایز نیست و به معنی عبارت قرآنی، اشکال وارد می‌کند.

۱۴- گزینه ۲ «کافران گفتند: این [دعوت نوح] را در میان [تاریخ] پدران قبلی خود نشنیدیم.»
 پیام آیه این است که وقتی کسی منطقی صحیح می‌آورد و راه درست را نشان می‌دهد، نباید با تکیه بر تاریخ و تقلید از نیاکان، او را انکار کرد.

۱۵- گزینه ۲ کافران دلیل آوردند که: «این [نوح] جز انسانی همانند شما نیست، او می‌خواهد بر شما برتری جوید.»
 لازم به ذکر است که آیه مطرح‌شده در گزینه (۲)، تهمتی است که کافران به نوح زدند و او را مجنون خواندند.

۱۶- گزینه ۱ اگر «واو» پایه همزه باشد، ناخواناست. در گزینه (۲)، «واو» در «أَعْبُدُوا» فقط هنگام اتصال ناخواناست. در گزینه‌های (۳) و (۴) «واو» خوانده می‌شود.

۱۷- گزینه ۲ در گزینه‌های (۱)، (۲) و (۴)، هنگام وقف، آخر کلمه به ساکن تبدیل می‌شود؛ در گزینه (۳) آخر کلمه به الف تبدیل می‌شود: فَضْلُهُ - حِسَابُهُ - زَكَاةً - تَسْبِيحُهُ

۱۸- گزینه ۱ در این کلمه، حرف (واو) کشیده خوانده می‌شود. (انجام دادند) اگر به صورت کوتاه خوانده شود (عَمِلُ)، معنی آن به (انجام داد) تغییر می‌کند که مفرد است.

۱۹- گزینه ۱ «الْيَوْمَ» در این آیه، به روز غدیر خم اشاره می‌کند که خداوند می‌فرماید در آن روز، کافران از [نابودی] دین شما ناامید شدند، پس از آن‌ها نترسید بلکه از من بترسید. در گزینه‌های (۲)، (۳) و (۴) منظور از «یوم» روز قیامت است که در آیه ۳۷ سوره نور نیز به همین معنی است.

ترجمه آیه در صورت سؤال: «روزی که در آن دل‌ها و دیده‌ها منقلب و مضطرب است.»

ترجمه سایر گزینه‌ها:

گزینه (۲): «و هنگامی که پیمان‌ها یا وزن می‌کنند [از آن] کم می‌کنند، آیا نمی‌دانند که برانگیخته می‌شوند در روزی بزرگ؟»
گزینه (۳): «و روزی که ظالم دو دست خود را به دندان می‌گزد [او] می‌گوید: ای کاش با رسول خدا همراه می‌شدم.»

گزینه (۴): «پروردگارا دعای من را بپذیر، پروردگارا من و پدر و مادرم و همه مؤمنان را بیمارز روزی که حساب بر پا می‌شود (روز حساب = روز قیامت).»

۲۰- گزینه ۲ «رجال» در اصل جمع «رَجُلٌ» و به معنی مردان است؛ اما در آیه ۳۷ سوره نور، همه بندگان خدا (چه مرد و چه زن) را شامل می‌شود.

۲۱- گزینه ۲ ﴿لِيَجْزِيَهُمُ اللَّهُ أَحْسَنَ مَا عَمِلُوا﴾: «تا خداوند به آنان، به نیکوتر از آن چه کرده‌اند، پاداش بدهد.» (خداوند، کم و کاستی‌های اعمال مردان خدا را جبران می‌کند و به آنان پاداش کامل می‌دهد).
 ﴿وَيَزِيدُهُم مِّن فَضْلِهِ﴾: «و از فضل و رحمت خویش بر [پاداش] آنان بیفزاید.» (خداوند، پاداش عمل را بیشتر از عمل می‌دهد).

۲۲- گزینه ۲ **ترجمه گزینه‌ها:**
گزینه (۱): «اعمالشان همچون سرابی است در بیابان هموار که تشنه آن را آب می‌پندارد.»

گزینه (۲): «همچون ظلماتی است در دریایی عمیق و متلاطم که موجی بزرگ آن را می‌پوشاند که روی آن موج دیگری است.»
گزینه (۳): «بالای آن ابری است، ظلماتی تودرتو [که کافر در آن‌ها غرق شده است] هرگاه دست خود را برآورد، آن را نمی‌بیند.»
گزینه (۴): «ابرها را به آرامی می‌راند، سپس بین آن‌ها پیوند برقرار می‌کند، آن‌گاه آن را متراکم می‌سازد، پس می‌بینی که باران از میان آن بیرون می‌آید.»

۲۳- گزینه ۱ **پیام آیات:**
 ﴿وَالَّذِينَ كَفَرُوا أَعْمَالُهُمْ كَسَرَابٍ﴾: شرط قبولی عمل، داشتن ایمان است و رستگاری انسان نیز در گرو داشتن ایمان است.
 ﴿وَالَّذِينَ كَفَرُوا أَعْمَالُهُمْ كَسَرَابٍ﴾: کفر، سبب حبط و پوچ شدن عمل می‌شود.

﴿كَسْرَابٍ... أَوْ كَظُلُمَاتٍ﴾: اعمال خوب کفار همچون سراب و اعمال بد آن‌ها همچون تاریکی‌هاست.

۲۴- گزینه ۲ خداوند در این آیه، از تسبیح و نماز همه موجودات جهان در برابر خداوند، سخن می‌گوید و می‌فرماید که آن‌ها نیایش و تسبیح خود را می‌دانند و می‌فهمند.

۲۹- گزینه ۱ کسانی که با بهانه‌های نابجا مانع دعوت پیامبران می‌شوند، راه به جایی نمی‌برند. بهانه‌جویی‌های کافران در مقابل قدرت و علم بی‌پایان خداوند، چیزی نیست و فقط بر گمراهی آنان می‌افزاید.

۳۰- گزینه ۲ این عبارت، درباره قرآن است که خداوند می‌فرماید هشدار برای جهانیان است.

۳۱- گزینه ۲ بررسی سایر گزینه‌ها:
گزینه (۱): ﴿لَا يَخْلُقُونَ شَيْئًا وَهُمْ يُخْلَقُونَ﴾: «هیچ چیز نمی‌آفرینند، ولی خود آفریده شده‌اند.»

گزینه (۲): ﴿وَلَا يَمْلِكُونَ لِأَنْفُسِهِمْ ضَرًّا وَلَا نَفْعًا﴾: «مالک هیچ‌گونه ضرر و نفعی برای خود نیستند.»

گزینه (۳): ﴿لَا يَمْلِكُونَ مَوْتًا وَلَا حَيَاةً وَلَا نُشُورًا﴾: «[برای دیگران] اختیار مرگ و حیات و قیامت را ندارند.»

۳۲- گزینه ۲ ﴿فَصَلُّوا﴾: «پس گمراه شدند.»
﴿فَلَا يَسْتَطِيعُونَ سَبِيلًا﴾: «پس نمی‌توانند راهی [به حقیقت] بیابند.»

۳۳- گزینه ۱ ﴿كَانَ رَبُّكَ قَدِيرًا﴾: «پروردگارت تواناست.»
«ظہیر» به معنی پشتیبان است و صفت نیست. «نذیر» به معنی هشداردهنده است که همان پیامبران هستند. «کبیر» صفت «جهاد» است.

۳۴- گزینه ۲ در این آیات، خداوند دائماً نعمت‌های خود را برمی‌شمرد تا شاید برای انسان یادآوری شود و او را سپاس گوید.

اما در نهایت خداوند می‌فرماید که بیشتر مردم ناسپاسی می‌کنند.

۳۵- گزینه ۴ بررسی سایر گزینه‌ها:
گزینه (۱): ﴿... وَ التَّوَمَّ سُبَاتًا وَ جَعَلَ التَّهَارُ نُشُورًا﴾: «و خواب را آرام‌بخش گردانید و روز را زمان برخاستن [و تلاش] شما قرار داد.»

گزینه (۲): ﴿أَرْسَلَ الرِّيحَ بُشْرًا بَيْنَ يَدَيْ رَحْمَتِهِ﴾: «بادها را مژده‌ای پیشاپیش [آبان] رحمتش فرستاد.»

گزینه (۳): ﴿مَدَّ الظِّلَّ وَ لَوْ شَاءَ لَجَعَلَهُ سَاكِنًا﴾: «سایه را گسترده است و اگر می‌خواست آن را ساکن [و ثابت] قرار می‌داد.»

۳۶- گزینه ۱ در مکتب اسلام، اندیشه و تفکر جایگاه ویژه‌ای دارد. خداوند می‌فرماید اگر کافران سخن حق را می‌شنیدند (قلب و دل خود را بر آن نمی‌بستند) و در پیام الهی تفکر می‌کردند، گمراه نمی‌شدند. خداوند، کسانی را که از قدرت تفکر و اندیشه استفاده نمی‌کنند، مانند چهارپایان بلکه گمراه‌تر از آنان می‌داند.

ترجمه آیه ۴۴: «آیا گمان می‌کنی که اکثر کفار [حق را] می‌شنوند و [در آن] می‌اندیشند؟ آنان جز مانند چهارپایان نیستند، بلکه گمراه‌تر هستند.»

گزینه (۳): بی‌نیاز بودن خداوند در اداره کردن هستی: ﴿وَلَمْ يَتَّخِذْ وَلَدًا وَ لَمْ يَكُنْ لَهُ شَرِيكٌ فِي الْمَلِكِ﴾

گزینه (۴): یکسان بودن سرچشمه آفریده‌ها: ﴿خَلَقَ كُلَّ شَيْءٍ﴾

ترجمه آیه ۴۱ سوره نور: «آیا ندیدی که هر که در آسمان‌ها و زمین است و پرندگان بال‌گشوده (در حال پرواز) برای خدا تسبیح می‌گویند و هر یک نیایش و تسبیح خود را می‌دانند؟ و خداوند به آن چه می‌کنند، داناست.»

۲۵- گزینه ۱ «ساعة» در آیه ۱۱، به معنی «قیامت» است. ترجمه آیه: «بلکه قیامت را انکار کردند (کرده‌اند) و ما برای منکران قیامت، آتشی فروزان و سوزان را آماده کردیم (کرده‌ایم).»

«ساعة» در گزینه‌های (۲)، (۳) و (۴) نیز به معنای «قیامت» است؛ اما در گزینه (۱)، به معنای ساعت و لحظه است: «پس چون اجل آن‌ها فرارسد، ساعتی (لحظه‌ای) مقدم و مؤخر نتوانند کرد.»

ترجمه سایر گزینه‌ها:
گزینه (۲): «و کسانی که کافر شدند، گفتند قیامت برای ما نخواهد آمد.»

گزینه (۳): «و روزی که قیامت بر پا شود، در آن روز [مردم] از هم جدا می‌شوند.»

گزینه (۴): «و روزی که قیامت بر پا شود، بدکاران اندوهگین می‌شوند.»

۲۶- گزینه ۴ بررسی سایر گزینه‌ها:
گزینه (۱): ایرادگرفتن به محتوای عمیق قرآن: ﴿وَ قَالُوا أَسَاطِيرُ الْأَوَّلِينَ﴾

گزینه (۲): تهمت‌زدن به پیامبر و دروغ‌بستن بر ایشان: ﴿إِنَّ هَذَا إِلَّا فَاكٌ أَفْتَرَاهُ﴾

گزینه (۳): خودکفا نبودن پیامبر در رفع نیازهای مادی: ﴿أَوْ يُلْقَىٰ إِلَيْهِ كَنْزٌ أَوْ تَكُونُ لَهُ جَنَّةٌ يَأْكُلُ مِنْهَا﴾

۲۷- گزینه ۲ «فُرقان» که از نام‌های قرآن است، به معنی «وسیله شناخت حق از باطل» است.

ترجمه آیه: «مبارک است آن کسی که قرآن - وسیله شناخت حق از باطل - را بر بنده‌اش نازل کرد تا برای جهانیان مایه هشدار باشد.»

در قرآن، هر جا از کلمه «انزلنا» استفاده شده باشد، به معنی فرستادن دفعی و یک‌جاست، ولی اگر از کلمه «نزل» استفاده شده باشد، به معنی فرستادن تدریجی است و قرآن، دارای هر دو نزول است. یک بار در شب قدر به صورت دفعی بر پیامبر نازل شد ﴿إِنَّا أَنْزَلْنَاهُ فِي لَيْلَةِ الْقَدْرِ﴾ و بار دیگر، به صورت تدریجی و در مدت ۲۳ سال نازل شده است ﴿نَزَلَ الْفُرْقَانُ﴾.

۲۸- گزینه ۲ بررسی سایر گزینه‌ها:
گزینه (۱): حکومت و حاکمیت مطلق خداوند: ﴿لَهُ مُلْكُ السَّمَاوَاتِ وَ الْأَرْضِ﴾

گزینه (۳): بی‌نیاز بودن خداوند در اداره کردن هستی: ﴿وَلَمْ يَتَّخِذْ وَلَدًا وَ لَمْ يَكُنْ لَهُ شَرِيكٌ فِي الْمَلِكِ﴾

گزینه (۴): یکسان بودن سرچشمه آفریده‌ها: ﴿خَلَقَ كُلَّ شَيْءٍ﴾

پاسخ نامه تشریحی تیزهوشان ۹۹-۱۳۹۸

۱۶- گزینه ۲ حمد به معنی ستایش است. وقتی می‌گوییم «الحمد لله» می‌خواهیم بگوییم که «هر ستایش برای خداست». کسی و چیزی قابل ستایش است که کمالات و زیبایی‌هایی در او باشد. همه زیبایی‌ها و خوبی‌های جهان از خداست و او منشأ همه کمالات است. پس ستایش حقیقی و حمد واقعی از آن اوست. بیان کردن کمالات خداوند و ثنای او با زبان، حمد محسوب می‌شود. لذا عبارتهای ﴿لَهُ مُلْكُ السَّمَاوَاتِ وَالْأَرْضِ﴾، ﴿خَلَقَ كُلَّ شَيْءٍ﴾ و ﴿فَقَدَرَهُ تَقْدِيرًا﴾ بیانگر حمد خداوند هستند.

تسبیح به معنای پاک و منزه دانستن است. وقتی می‌گوییم «سُبْحَانَ اللَّهِ» می‌خواهیم بگوییم «خداوند از هر نقص و عیبی منزه است» و او موجودی کامل و بی‌نقص است. لذا عبارتهای ﴿لَمْ يَتَّخِذْ وَلَدًا﴾ و ﴿لَمْ يَكُنْ لَهُ شَرِيكٌ فِي الْمُلْكِ﴾ بیانگر تسبیح خداوند هستند.

۱۷- گزینه ۲ عبارت قرآنی در صورت سؤال می‌فرماید: «هر کس کار خوبی انجام دهد، پس به سود خود اوست [و برای خودش انجام داده است] و هر کس کار بدی انجام دهد، پس به زیان خود اوست [و علیه خودش انجام داده است]. با توجه به این آیه، سود و زیان کارهای ما، به خود ما برمی‌گردد. در گزینه (۴)، این آیه آمده است که: «و هر کسی باید بنگرد که برای فردا (قیامت) چه چیزی آماده کرده است.»

یعنی کار خوب انجام داده است یا کار بد. چون سرنوشت ما در قیامت، به کارهایی که در این دنیا انجام می‌دهیم بستگی دارد.

ترجمه سایر گزینه‌ها:

گزینه (۱): «هر کس را بخواهد می‌آمزد و هر کس را که بخواهد عذاب می‌کند.»

گزینه (۲): «هیچ مصیبتی [به شما] نرسد مگر به اذن خدا.»

گزینه (۳): «خوبی کن همان‌طور که خدا به تو خوبی کرد.»

۱۸- گزینه ۱ قدرت‌های استکباری به خوبی می‌دانند که اگر جوانان مسلمان به دستورهای اسلام درباره حفظ حجاب و پاکدامنی عمل کنند، شکست‌دادن آن‌ها بسیار دشوار خواهد بود. پس همه تلاش خود را به کار می‌گیرند تا آن‌ها را از تعلیم‌های حکیمانه اسلام دور کنند.

آیه «و کسانی که آن‌ها پاکدامن هستند» به این معنی اشاره دارد.

۳۹۴- گزینه ۲ ترجمه آیه ۱۷ سوره نبا: «همانا روز جدایی، وعده‌گاه است.»

«یوم الفصل» یعنی روز جدایی، اما در آیه ۹ سوره «تغابن» از روز قیامت با عنوان «یوم الجمع» نام برده شده است. یعنی روز «جمع‌شدن».

قیامت، از جهتی «روز جمع» است که همه در آن روز جمع می‌شوند و در پیشگاه پروردگار حاضر می‌شوند و از جهتی «روز جدایی» است؛ زیرا خوبان از بدان، نیکوکاران از بدکاران، بهشتیان از جهنمیان و حق از باطل در آن روز جدا می‌شوند و به اختلاف‌ها پایان داده می‌شود. (اختلاف‌ها فیصله می‌یابند.)

۳۹۵- گزینه ۱ «مرصاد» به معنای «کمین‌گاه» است.

۳۹۶- گزینه ۲ دمیده‌شدن در «صور» نشانه شروع قیامت است. در آستانه قیامت، شیپوری به صدا درمی‌آید.

ترجمه آیه: «روزی که در صور دمیده شود و گروه‌گروه می‌آید.» **۳۹۷- گزینه ۲** «نوم» به معنی خواب است.

ترجمه آیه: «و خواب را [مایه] آرامش شما قرار دادیم.»

۳۹۸- گزینه ۲ ترجمه آیه: «و کوه‌ها را [همچون] میخ‌ها [قرار دادیم].»

زمین به دلیل حرکت سریعی که دارد، لرزش‌های زیادی دارد لذا خداوند کوه‌ها را مانند میخ‌ها محکم در زمین قرار داد تا از لرزش‌های آن جلوگیری شود.

۳۹۹- گزینه ۱ ترجمه آیه: «آنان بودند که به روز حساب امید نداشتند.»

کسی که به قیامت امید ندارد، از گناه‌کردن نمی‌ترسد لذا عاقبتش آتش جهنم است.

۴۰۰- گزینه ۲ جَعَلْنَا: قرار دادیم، سَيَعْلَمُونَ: خواهند دانست، لِنُخْرِجَ: تا خارج کنیم، کَانُوا لَا يَرْجُونَ: امید نداشتند.

پاسخ خودآزمایی‌های کتاب نهم

گزینه ۱- ۴۰۱	گزینه ۲- ۴۰۲	گزینه ۱- ۴۰۳
گزینه ۲- ۴۰۴	گزینه ۲- ۴۰۵	گزینه ۲- ۴۰۶
گزینه ۱- ۴۰۷	گزینه ۱- ۴۰۸	گزینه ۲- ۴۰۹
گزینه ۲- ۴۱۰	گزینه ۲- ۴۱۱	گزینه ۲- ۴۱۲
گزینه ۲- ۴۱۳	گزینه ۱- ۴۱۴	گزینه ۲- ۴۱۵
گزینه ۱- ۴۱۶		

ترجمه سایر گزینه‌ها:

گزینه (۲): «و کسانی که در راه ما جهاد و تلاش کنند، حتماً آن‌ها را به راه‌های خود هدایت می‌کنیم.»

گزینه (۳): «کسانی که آن‌ها در بی‌خبری و غفلت غرق‌اند.»

گزینه (۴): «کسانی که سخن [درست و حق] را می‌شنوند و از بهترین آن پیروی می‌کنند.»

۱۹- گزینه ۲ ترجمه سایر گزینه‌ها:

گزینه (۱): «ای کسانی که ایمان آوردید گروهی [از شما] گروه [دیگر] را مسخره نکنند.»

گزینه (۲): «ای کسانی که ایمان آوردید چرا چیزی را می‌گویید که [خود] به آن عمل نمی‌کنید؟»

گزینه (۳): «پس هنگامی که نماز به پایان رسید، پس در زمین پراکنده شوید او به دنبال فضل خدا بروید.»

گزینه (۴): «و کسانی که اموال خود را در شب و روز انفاق می‌کنند.» همان‌طور که می‌بینید، در سه گزینه اول، مفهوم امر و نهی است؛ ولی گزینه (۴) خبری را بیان می‌کند و فعل آن به صورت مضارع آمده است.

۲۰- گزینه ۲ مفهوم بیت این است که همه موجودات جهان حمد و تسبیح خدا را به جای می‌آورند و این کار، فقط مخصوص انسان نیست. (وحده: حمد - لا شریک له: تسبیح) در آیه گزینه (۲) می‌فرماید: «آن‌چه در آسمان‌ها و آن‌چه در زمین است، خدا را تسبیح می‌گوید.»

ترجمه سایر گزینه‌ها:

گزینه (۱): «و خدا، خدای یکتایی است که هیچ خدایی جز او نیست.»

گزینه (۳): «پس تسبیح بگو نام پروردگار بزرگت را.»

گزینه (۴): «و آسمان‌ها و زمین و آن‌چه را که بین آن‌هاست، بازیچه نیافریدیم.»

۲۱- گزینه ۲

مریم در حال غیبت بوده است؛ لذا حق التاس را رعایت نکرده است. ملیحه پرخوری می‌کند؛ لذا حق النفس را رعایت نمی‌کند. ملیحه به مسائل شرعی اهمیت نمی‌دهد؛ لذا حق الله را رعایت نمی‌کند.

۲۲- گزینه ۲

در آیات گزینه‌های (۱)، (۲) و (۴) به مفهوم بهره‌بردن و استفاده از نعمت‌های خداوند اشاره شده است؛ چرا که خداوند فرموده است از آن‌چه او برای ما آفریده است برای رسیدن به زندگی خوب در دنیا و آخرت و هم‌چنین افزایش کمالات خود بهره ببریم.

ترجمه آیات:

گزینه (۱): «اگر قرض نیکویی به خدا بدهید، برای شما آن را چند برابر می‌کند و شما را می‌آمزد.» (کسی که به بندگان خدا قرض دهد، در واقع با خدا معامله می‌کند و نعمت‌هایش چندین برابر می‌شود.)

گزینه (۲): «و بخورید و بیاشامید ولی اسراف نکنید که خدا اسرافکاران را دوست ندارد.»

گزینه (۳): «بگو چه کسی زینت‌هایی را که خدا برای بندگانش آفریده است حرام کرده است؟» (خداوند می‌فرماید از آن‌چه برایتان آفریده‌ام استفاده کنید و کسانی که از نعمت‌ها استفاده نمی‌کنند، از آن‌ها بهره‌ای نمی‌برند.)

گزینه (۴): «و کارهایشان را با مشورت بین خودشان انجام می‌دهند و از آن‌چه به آن‌ها روزی دادیم انفاق می‌کنند.»

۲۳- گزینه ۱

خداوند در این آیه می‌فرماید: «ای کسانی که ایمان آوردید ... بعضی از شما، غیبت برخی دیگر را نکند آیا کسی از شما دوست دارد که گوشت برادر مرده خود را بخورد؟ پس از آن اکراه دارید [و آن را ناپسند می‌دارید].»